

EL QUINZE

de **Público**

**“Creíamos
que se nos
moriría
gente en los
pasillos”**

Entrevista al
neumólogo
Jordi Dorca **P4**

Les megacentrals eòliques alerten el territori

La Baixa Segarra rep amb
temor diverses propostes per
construir aerogeneradors **P18**

El món del llibre necessita una revisió

El comerç electrònic i la
digitalització augmenten
durant el confinament

Va com va (no com volem)

Joan Carles Girbès
Director editorial de Som **P24**



M.V.A.

Economía (algo más) optimista tras la Covid-19

**Raúl Ramos
y Joan Guàrdia**

Universitat de Barcelona



M.V.A.

“La seguretat serà un dels eixos fonamentals”

Entrevista a Xavier García Albiol

L'alcalde de Badalona repassa els objectius per als
pròxims tres anys al capdavant de l'Ajuntament **PÀGINA 6**



MIGUEL VELASCO ALMENDRAL

El Raval, al límite

Vecinos y vecinas del barrio barcelonés se organizan
para ayudar a colectivos vulnerables afectados
de forma especial por la crisis de la Covid-19 **PÁGINA 10**

El retorn a les aules s'obre pas envoltat d'incertesa i polèmica

Les famílies i la comunitat escolar reclamen la
protecció del dret a l'educació i també a la salut

Reobrir les escoles, però de forma diferent
Mònica Nadal Fundació Bofill **PÀGINA 2**

Focus **Centres educatius**

Incertesa i debat sobre el retorn a les escoles

Tot i que el Departament d'Educació ha anunciat l'obertura de les aules per a aquest juny un cop s'arribi a la fase 2 de desconfinament, les famílies i la comunitat educativa reclamen la protecció del dret a l'educació i a la salut

Paula Ericsson Navarro
BARCELONA

Després de dies d'incertesa, el conseller d'Educació, Josep Bargalló, va anunciar dimecres que les escoles catalanes reobriran a partir de l'1 de juny en les regions que entrin a la fase 2 del desconfinament. La Generalitat planteja un retorn als centres voluntari amb l'objectiu de donar suport educatiu i emocional a aquells estudiants que ho vulguin. Abans de l'anunci de la mesura, l'alcalde de Barcelona, Ada Colau, ja havia plantejat la necessitat d'obrir les escoles. Ara bé, no tothom opina el mateix.

Pel portaveu del sindicat USTEC-STE, Ramon Font, començar el curs aquest juny suposa "un risc per a la salut laboral i pública", ja que els nens entrarien en contacte amb alumnes d'entorns familiars diferents. La UGT i la Intersindical-CSC tampoc comparteixen el pla de retorn d'Educació. El cap clínic de Malalties Infeccioses de l'Hospital de Sant Pau, Joaquín López Contreras, recorda que els infants són transmissors de la Covid-19, i encara que el virus els afecti molt menys que a la resta de la població, poden contagiar el professorat i les famílies dels altres alumnes.

Desconfiança en el Govern

Tot i això, Font es mostra més flexible amb els alumnes de quart d'ESO, de cicles formatius i de batxillerat—que podrien anar en grups de fins a 15 persones als centres educatius—, ja que es troben en un punt clau del seu ensenyament. El mateix opina la doctora en Pedagogia i vicepresidenta del Col·legi de Pedagogs, Maria Victòria Gómez, que considera que els grups de batxillerat no només necessiten el suport emocional, sinó l'acadèmic "per acabar de treballar *in situ* la prova de la selectivitat".



Una aula buida de l'escola El Congost, quan va estar tancada per un temporal.

Font insisteix que és millor obrir les escoles al setembre amb "totes les mesures de seguretat imprescindibles", i també reclama un augment en la plantilla del professorat. En aquest sentit, lamenta que en la darrera reunió que van tenir amb Educació no es va mostrar la intenció de contractar més professorat per al curs vinent. Davant d'això, Bargalló va especificar en roda de premsa que tenen pensat contractar nous professors de cara al curs 2020-2021, no pas per a aquest juny, tot i que no va especificar com ho faran ni quants professionals caldrien.

D'altra banda, el conseller aposta per un model híbrid, on hi hagi classes en línia i presencials, com a mínim durant el juny. La raó és que la reobertura arriba a les acaballes del curs i el departament considera que no és viable començar a fer totes les classes de manera presencial. En aquest sentit, el portaveu d'USTEC-STE—el sindicat majoritari en el sector— no és partidari d'aquest model, ja que això suposaria "més problemes per al professorat i una educació de menys qualitat", la qual ja arrossegava les retallades de la crisi del 2008.

Encara que la directora de la Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya (Fapac), Lidón Gasull, està d'acord que és prioritari tenir totes les mesures al setembre, no rebutja aquesta forma d'educar perquè, com també demana Gómez, "s'han de posar els alumnes al centre de les decisions i prioritzar les seves neces-

Lidón Gasull: "Un nen de tres anys no manté sol la concentració, necessita els pares"

Maria Victòria Gómez: "No podem carregar sobre l'escola la conciliació familiar"

"No s'han tingut en compte les necessitats dels infants", manté la Clàudia, mare de dos fills

sitats". Per la seva part, López-Contreras està d'acord que cal abaixar les ràtios de les aules i creu que, mentre no es posin a disposició els centres cívics o altres edificis, el model híbrid pot ser una bona opció per mantenir la distància de seguretat, sobretot entre els més petits. D'altra banda, Gómez adverteix que preparar els centres suposarà "moltíssima feina". "Tenim la capacitat per doblar el transport escolar? Al menjador tindrem els espais necessaris? S'obren moltes preguntes", apunta.



Joaquín López-Contreras, cap clínic de Malalties Infeccioses del Sant Pau, recorda que, malgrat que el virus els afecta menys, els infants en són transmissors.

Si una cosa comparteixen els tres experts, és que en cap cas s'ha de posar la conciliació davant del dret a l'educació. “Els nens necessiten socialitzar, tenir un component educatiu en la seva vida. Ara, si decideixen tornar a obrir les escoles des del punt de vista dels adults, és que no estan pensant en l'infant”, remarca Gasull. Tot i això, explica que hi ha diversitat d'opinions entre les famílies, ja que hi ha una gran varietat de realitats que fan de cada confinament un cas únic. “Cada família és diferent. Un nen de tres anys no pot mantenir la concentració tot sol i necessita l'ajuda dels pares”, conclou. Per als més petits, Educació permetrà reobrir les escoles bressol durant la fase 2 amb “un màxim de cinc infants per espai”. Aquesta mesura en limita molt l'accés i genera dubtes entre les famílies.

Conciliar família i feina

Una de les mares amb aquests dubtes és la Clàudia –nom fictici–, que treballa al sector social i té un nen de tres anys i una nena de vuit. Té dues feines a mitja jornada i teletraballa, mentre que el seu company ja surt al carrer. Tots dos han patit un ERTI i qui s'ocupa majoritàriament de les tasques d'atenció és la Clàudia. Davant d'aquestes situacions, la vicepresidenta del Col·legi de Pedagogs recomana fer una reunió familiar per repartir les tasques de casa, així com els horaris d'esbarjo i de l'ús dels dispositius electrònics, ja que algunes famílies no tenen ordinadors suficients per teletraballar i seguir les classes telemàticament.

La Clàudia va tenir una conversa aquesta setmana amb la seva parella, però tot i les bones intencions, la realitat és una altra: ella ha rebutjat una feina que li acaben d'oferir perquè la cangur que s'hauria d'ocupar dels nens li costaria més cara que el que guanyaria. Davant d'això, es mostra favorable a obrir les escoles aquest juny –si les mesures sanitàries ho permeten–, sobretot perquè els nens socialitzin. Per a la treballadora social, “els polítics s'han trencat el cap per als sectors més productius i no s'han tingut en compte les necessitats dels nens”.

Així, la Clàudia i Ramon Font demanen més recursos per a les famílies que treballen, com també per a les monoparentals. ERC va reclamar mesures en aquest sentit al Congrés dels Diputats, però no hi ha hagut concrecions. Per la seva part, Gómez insisteix que “la missió de l'escola és afavorir l'educació per a tothom” i exigeix que les parts social i econòmica s'activin per trobar les formes d'ajudar els pares que ho necessitin. “No podem carregar sobre l'escola la conciliació familiar, perquè l'escola té l'obligació de vetllar per tots els alumnes”, conclou. Mentrestant, la directora de la Fapac destaca que molts progenitors que estaven passant per una fase de dol no han pogut fer-ho adequadament perquè han hagut de doblar esforços per atendre els fills.

OPINIÓ

Mònica Nadal

Directora de recerca a la Fundació Bofill



Reobrir les escoles, però de forma diferent

Reobrir les escoles s'ha convertit aquests dies en el gran debat. I és evident que s'han de tenir en compte els criteris de salut pública, però també de necessitat social i educativa. L'escola té un paper d'acompanyament que és especialment rellevant per a l'alumnat més vulnerable, i tota la recerca constata que sis mesos amb les escoles tancades tindrà conseqüències greus en l'aprenentatge i que farà créixer encara més les desigualtats.

Reobrir les escoles no vol dir tornar a funcionar tal com es feia abans del confinament. Cal reorganitzar els recursos i obrir amb criteris clars. Entre ara i el mes de juny, les escoles podrien obrir per acollir petits grups i fer tutories per als alumnes més desavantatjats, per exemple. Però més important que obrir els centres per acabar el curs és garantir activitats educatives durant l'estiu.

Què farà l'alumnat les 11 setmanes de vacances? No n'hi ha prou amb dues o quatre setmanes de casals, si es poguessin fer. Cal que de juliol a setembre biblioteques, centres cívics i altres equipaments programin activitats per enfortir els infants i els joves. Calen recursos per fer-ho possible i un sistema generós de beques per garantir que hi accedeixen els que més ho necessiten.

El coronavirus i la revolució a les aules

La pandèmia de la Covid-19 ha provocat canvis en l'educació, però diverses veus del sector reclamen canvis radicals per aconseguir una educació més humana i de qualitat

P. E. N.
BARCELONA

Les classes presencials s'han acabat amb l'arribada de la Covid-19, i encara no se sap com seran les classes aquest setembre. Les classes en línia han substituït les aules plenes de rialles, dubtes i debats, que ara es fan a través de Zoom o d'altres plataformes. Tot i això, la directora de la Fapac, Lidón Gasull, ho té clar: “L'educació no és telemàtica”. Encara que entén que la crisi sanitària ha agafat tots els sectors per sorpresa, remarca que hi ha temps per arribar al setembre i aconseguir les mesures necessàries per fer les classes amb els nens a l'aula i no a casa.

En aquest sentit, el portaveu de l'USTEC-STE, Ramon Font, reclama que el Govern no faci el mateix que durant el 2008 i que en comptes de retallar inverteixi en educació. “Calen més professors i classes amb menys ràtios d'alumnes per aconseguir una educació de qualitat. Si ho féssim seria una oportunitat per tenir el sistema educatiu que es mereix una societat igualitària, no segregada i amb un projecte d'igualtat social”, reitera. Font repeteix que encara no s'ha previst nou professorat de cara al setembre, i insisteix que sense els professionals suficients no es podran dur a terme les classes de forma presencial tal com les coneixíem fins ara.

Ara bé, per a la vicepresidenta del Col·legi de Pedagogs, Maria Victòria

Gómez, dir que “pedagògicament no es pot ensenyar telemàticament no és cert”. “Tenim una UOC, una UNED, ja hi ha molta gent que ha fet carreres i investigacions a través de les plataformes en línia. Els nens són nadius digitals i per tant n'han après moltíssim”, defensa. Així i tot, reconeix que s'ha perdut la part “més humana i més de socialització, que s'intenta fer a través de tutories grupals a partir de les pantalles, “però això no és exactament el mateix”.

“Hem d'anar cap a una educació més humanista en la qual l'alumne sigui el protagonista del seu aprenentatge”, assegura Gómez. Per a l'experta, encara hi ha professores que “continuen treballant de manera repetitiva en comptes de fer-ho de manera competencial”. “Potser el tema està més en les metodologies i no en les tecnologies, i a entendre els alumnes en la seva diversitat i la seva complexitat. Per a això es necessiten més professors i menys alumnes”, afirma donant la raó a Ramon Font.



Gómez: “No és cert que pedagògicament no es pugui ensenyar telemàticament”

Ramon Font: “Calen més professors i classes amb una ràtio d'alumnes més baixa”

Una segregació escolar enquistada a un pas de disparar-se

María Seguro

Responsable d'incidència i seguiment de polítiques contra la segregació escolar a la Fundació Bofill



El Departament d'Educació i pràcticament tots els municipis catalans de més de 10.000 habitants van signar el Pacte contra la Segregació Escolar el 2019. El gest polític va ser un imprescindible punt de partida, donat que elevava als governs el compromís de solucionar un dels problemes més greus de l'educació catalana. Tot i això, les encaixades de mans i les grans paraules han de tenir una traducció en fets tangibles, i moltes de les línies acordades encara no s'han posat en pràctica.

L'informe *Estat i evolució de la segregació escolar a Catalunya*, presentat recentment per la Fundació Bofill, alerta que el problema de la segregació escolar està ara més candent que mai. La preinscripció telemàtica s'ha obert en un moment de gran tensió, amb unes taxes d'atur insòlites. Hi haurà famílies que seran expulsades de casa seva i dels seus municipis, i que hauran de provar sort en nous indrets. Aquestes famílies no es preinscriuran dins dels terminis establerts i és molt probable que els seus fills acabin matriculats en escoles de màxima complexitat, on solen quedar places vacants, cosa que agreuja la vulnerabilitat d'aquests centres. S'entén també que les famílies més ben posicionades no s'arriscaran en aquesta preinscripció estranya i optaran pels centres que ja coneixen i que menys mestissatge social tenen. I és així com es cultiva un repunt en la segregació escolar.

La Covid-19 afegeix, doncs, llenya al foc, però el problema no és pas nou. La segregació escolar fa anys que colpeja Catalunya, i si no es prenen mesures, aviat hi haurà un incendi. En

l'actualitat, el 87% dels catalans viuen en municipis amb nivells greus de segregació escolar. En un municipi segregat hi ha escoles que concentren alumnat molt vulnerable, altres on la majoria són autòctons i sense problemes econòmics, i molt pocs centres on aquests dos tipus d'alumnes es trobin. Són municipis sense cohesió, on la mobilitat social està congestionada.

Una Catalunya de compartiments socials estancs pot preocupar-nos des d'una perspectiva d'integració: els infants i els joves tenen dret a conèixer l'entorn on viuen, crear un vincle amb la seva societat, i l'escola és el fòrum més accessible per fer-ho. Demanar que les escoles siguin espais de trobada és especialment important des del prisma de l'equitat, perquè, com sabem, a les escoles amb molta concentració d'alumnes vulnerables, els estudiants tenen l'equivalent a tres anys menys de formació. Aquesta dada desafia qualsevol principi de justícia social. D'altra banda, també hi ha evidències que en altres territoris, on la distribució de l'alumnat és més equilibrada, els resultats escolars globals són millors i el retorn de l'educació, més gran.

No s'està fent prou

Per tant, no hi ha dubte que la segregació escolar perjudica els alumnes de forma individual i la societat en el seu conjunt. Què s'està fent per resoldre-ho? No prou. La segregació escolar s'ha mantingut alta, gairebé de manera invariable, tot i el soroll mediàtic i polític que ha ressonat durant l'última dècada al voltant del tema. Els seus nivells s'han reduït quatre punts percentuals des del curs 13-14, quan les dades del Síndic de Greuges ja van alertar amb fermesa de l'estat de la segregació escolar municipi per municipi. Es tracta, a més, d'un descens anecdòtic considerant la situació extrema de la qual partíem: Catalunya és el segon territori més segregat de l'Estat després de Madrid i només set països europeus tenen índex de segregació superior.

L'evolució no és encoratjadora, però la preocupació més gran sorgeix



Un grup d'escolars pel centre de Barcelona, abans de la crisi del coronavirus.

“Les mesures per reduir la segregació no suposen una despesa econòmica i tenen retorn social. Només inclouen un desavantatge: poden ser incòmodes”

en mirar les dades amb lupa i comprovar que 66 dels 122 municipis catalans de més de 10.000 habitants han empitjorat els nivells de segregació escolar en els darrers cinc anys. Aquest deteriorament no és casual, atès que la majoria d'ells no disposaven d'eines bàsiques provades per afrontar el problema: una oficina municipal d'escolarització per acompanyar les famílies, i la pràctica de detectar i distribuir alumnes vulnerables per equilibrar la composició dels centres. És a dir, es coneixia la situació i no s'han pres mesures en l'assumpte.

En l'altre extrem hi ha un petit grup de municipis que fa anys que tenen una baixa segregació i són referents de bones pràctiques, com Banyoles o Palamós. Aquests ajuntaments entenen l'escolarització com una oportunitat per configurar municipis

més cohesionats. A ells se n'hi sumen altres com Barcelona, Terrassa i Manresa, que han començat a implementar mesures contra la segregació.

Les dades indiquen que la signatura del pacte no és suficient i que, davant la situació d'emergència social, és més necessària que mai la voluntat política. Les mesures per reduir la segregació escolar no suposen una despesa econòmica, estan basades en l'evidència i tenen un bon retorn social. Només inclouen un desavantatge: poden ser incòmodes. Els prejudicis envers els que són diferents existeixen, i posar les famílies i l'Administració davant del mirall pot ser tens. Però és aquesta la labor dels que ens governen, vetllar pels drets de tots i permetre que les escoles siguin els espais igualadors d'oportunitats que haurien de ser.

Anàlisi

Pactos

La legislatura de Sánchez, en estado de alarma

Sánchez ha conseguido quince días más de estado de alarma con Ciudadanos, pero a costa de expulsar a ERC de la mayoría de la investidura

El Gobierno de Pedro Sánchez ha repetido geometría variable, pero de corto recorrido: los quince días que Ciudadanos ha dado al Ejecutivo de PSOE y Unidas Podemos para la prórroga del estado de alarma, cuando quería un mes. Sánchez gana dos semanas más, pero queda por ver si los movimientos tectónicos que ha producido su cambio de alianzas le comportará efectos secundarios negativos a largo plazo. Porque el acuerdo con Ciudadanos ha resquebrajado la mayoría que hizo posible la investidura.

ERC volvió a votar en contra de la prórroga del estado de alarma por segunda vez. Es cierto que este se ha convertido en

Ferran Espada



anatema del Govern y en munición permanente de JxCat. Pero fuentes de ERC aseguran que el miércoles había posibilidades para el acuerdo. “Pusimos condiciones claras y avanzamos en algunos terrenos”, asegura un miembro de la dirección republicana. “El acuerdo no estaba cerrado, pero el anuncio del pacto con Ciudadanos ha hecho saltar por los aires cualquier posibilidad”, mantienen en la sede de Calàbria. “No ha habido voluntad del Gobierno español y finalmente han escogido a Ciudadanos como aliado, no nos quedaba otra alternativa que votar en contra”, añaden. Lo reafirmó el portavoz de ERC en el Congreso, Gabriel Rufián, con una gran dureza: “Estamos aquí llevándonos por delante, probablemente de forma irremediable, el espíritu de la investidura, que era palanca para el progreso y dique de contención para el fascismo”.

Esquerra se propuso antes del coronavirus forjar una imagen de partido decisivo para la consecución de objetivos de país gracias a sus 13 diputados en el Congreso. En temas de gestión y negociación de recursos, pero también en el terreno de impulsar un proceso de negociación del conflicto político entre Catalunya y el Estado. El giro de Ciudadanos, sin embargo, ha trastocado el tablero político. Según manifiestan desde la dirección republicana, su apoyo no

puede ser “a cambio de nada” y es antitético con el de la formación naranja. ERC quiere evidenciar con sus votaciones actuales que no le temblará el pulso para votar que no a otros temas de calado si no hay avances significativos en la mesa de diálogo y contraprestaciones constatables.

Y no solo Esquerra se mueve en estos parámetros. Más allá del inamovible rechazo de la CUP a cualquier acuerdo con el Gobierno estatal, hay pequeños movimientos en las filas de JxCat a pesar de que se haya vuelto a situar en el *no*. Algunas voces de este espacio político alertan de la necesidad de virar para situarse en una posición de firmeza pero que les permita negociar contraprestaciones para Catalunya. Con este empeño, la jefa de filas en el Congreso, Laura Borràs, mantuvo el domingo pasado una larga conversación de media hora con la vicepresidenta Carmen Calvo, según fuentes de JxCat. Con los evidentes mismos resultados negativos que obtuvo ERC.

Ahora la duda se cierne sobre la mayoría que haga posible otros temas vitales como el presupuesto. El acuerdo presupuestario con una formación naranja asociada a la derecha parece incompatible con Podemos, aunque ahora Jaume Asens homologue Ciudadanos a la “derecha civilizada europea”. Y después del fracaso de la negociación al más alto nivel en la última semana con los republicanos, estos admiten que la confianza ha quedado tocada. Aunque no cierran la puerta a reconducir la situación dejando muy claro que, sin movimientos evidentes en la línea de una fecha concreta para la reactivación de la mesa de diálogo y contraprestaciones presupuestarias para la lucha contra la Covid-19, las cuentas del Gobierno no saldrán adelante con los votos de ERC. Mientras apuntan que Sánchez puede haber comprado pan para quince días y hambre para el resto de la investidura.

ERC quiere evidenciar que no le temblará el pulso para votar que no a temas de calado

Sánchez puede haber comprado pan para 15 días y hambre para el resto de la investidura



El portavoz de ERC, Gabriel Rufián, el miércoles en el Congreso de los Diputados.

EL QUINZE
de Público

DIRECCIÓ **Ferran Espada** COORDINACIÓ **Marc Font** DIRECCIÓ GENERAL **José María Crespo** DIRECCIÓ EDITORIAL **Marià de Delàs** GESTIÓ **Pablo de Zárraga**
PRODUCCIÓ **Pauta Media S.L.** EDICIÓ **Carla de Puig i Néstor Bogajo** REDACCIÓ **Jordi Bes, Queralta Castillo, Natàlia Costa, Alba Fernández, Àngel Ferrero, Egoitz Gago, Yeray S. Iborra, Montse L. Cucarella, Paula Ericsson, Lúdia Penelo, Emma Pons, Yolanda Rico, David Rodríguez, Laia Ros, Manel Ros, Maria Rubio, Javier Torres, Judith Vives i Víctor Yustres** FOTOGRAFIA **Joel Kashila i Miguel Velasco** CORRECCIÓ **Carme Casals** DIRECCIÓ D'ART I MAQUETACIÓ **Manuel Cuyàs i Berta Rosés**
IMPRIMEIX **Impresa Norte** DIPÒSIT LEGAL **M-6647-2019**
CONTACTE **elquinzepublico@pautamedia.com** | **redaccio@diaripublic.cat** VISITA EL WEB **https://temas.publico.es/el-quinze/** | **www.diaripublic.cat**

Entrevista **Xavier García Albiol**



Xavier García Albiol a l'Ajuntament de Badalona, dimecres passat.

Xavier García Albiol ha recuperat l'alcaldia de Badalona després del fracàs de l'acord de les esquerres, i amb un sorprenent to més moderat assegura que buscarà acords transversals

Ferran Espada
BARCELONA

Com valora els primers dies a l'alcaldia?
Ha estat poc més d'una setmana molt intensa en què hem començat a fixar cap a on volem portar el Govern de Badalona els pròxims tres anys. Ens hem dedicat a marcar algunes noves dinàmiques en les àrees de neteja i en polítiques de seguretat. I també s'està fent un gran esforç perquè l'Ajuntament, des d'un punt de vista administratiu, pugui superar al més aviat possible la situació de bloqueig en què es troba.

Estava bloquejat? Quin balanç fa en el retorn a l'alcaldia cinc anys després?
M'he trobat un Ajuntament molt diferent, amb una situació econòmica més relaxada i administrativament col·lapsat. Un col·lapse que provoca que molts dels serveis bàsics de la ciutat no es puguin oferir amb les condicions de qualitat que caldria i que es mereix la quarta ciutat de Catalunya. Per això és tan important fer un esforç per desbloquejar la situació.

Per què creu que no han arribat a un acord les esquerres?
Per incoherència. Quan algú es dedica a governar sense projecte de ciutat, amb un únic punt que els unia que era anar a la contra, arriba un moment que s'esgota i no dona més de si. I això és el que els ha passat.

La seva adversària de Guanyem i exalcaldessa, Dolors Sabater, va reconèixer que havien anat massa a la contra i que calia un projecte comú de les esquerres. Li fa por que se'n surti?
El primer que necessiten les forces d'esquerres de Badalona és ser capaces de vèncer les crisis que pateixen cadascuna d'elles internament en les seves organitzacions. A partir d'aquí, a mi em sembla bé que cada partit tingui la capacitat d'oferir un projecte per a Badalona en positiu. I el 2023 ja es veurà què és el que passa. Però el precedent que han deixat aquestes forces polítiques els darrers mesos les ha deixat descreditades per molt de temps.

“Soc conscient que se’ns mirarà amb lupa perquè la nostra gestió serà el mirall del que ha de ser el PP a Catalunya”
Xavier García Albiol

Alcalde de Badalona

Com valora la figura de l'excalcalde socialista Àlex Pastor? Se'n sent responsable per haver-lo fet alcalde amb la moció de censura?

És evident que no va estar a l'altura del que requereix el càrrec d'alcalde. Ara el que toca és desitjar-li sort en l'àmbit personal. El meu objectiu és mirar endavant i no seguir instal·lat en el retrovisor. Crec que l'esperança que ha generat en una part important de la ciutadania el meu retorn a l'alcaldia va més enllà fins i tot de la gent que em va votar ara fa un any.

La proposta d'acord del PSC que va estar a punt de deixar-lo sense l'alcaldia estava avalada per Miquel Iceta. Això afectarà les relacions entre els socialistes i el PP?

No, no les afectarà. És cert que el PSC està demostrant que la seva prioritat és pactar amb ERC i la resta de partits independentistes. El que ha passat a Badalona no modifica això ni en positiu ni en negatiu. El que m'agradaria és que la direcció del PSC entengui que no es pot tornar a jugar amb Badalona com ho han fet en els darrers temps.

Les seves primeres mesures han estat relacionades amb la seguretat. Tornarà a fer bandera d'aquest tema?

Sí, la seguretat serà un dels eixos fonamentals del meu mandat. Juntament amb el manteniment de l'espai públic i el civisme. Crec que a Badalona li cal una neteja de cara a la via pública i també des del punt de vista d'imatge de ciutat. Farem un gran esforç per recuperar el bon nom de Badalona.

També hi ha qui pensa que el nom de la ciutat queda tacat amb campanyes com la de netejar Badalona o els cartells contra els romanesos que vostè va protagonitzar. Se'n penedeix?

Aquest és un discurs recurrent per part de l'oposició que no obeeix a la realitat. Cada circumstància té el seu moment. Però a mi ara m'interessa atendre els problemes reals que tenen els veïns. El que vaig fer al seu moment està fet, però queda enrere. Nosaltres hem tingut encerts i errors, però estem guanyant les eleccions des de fa 10 anys de forma consecutiva i cada cop amb més suport, i ara mirem endavant.

Dilluns va presentar el nou cartipàs i ha eliminat la regidoria de feminismes. No era necessària?

No només no hem retallat cap competència en l'àmbit de la igualtat i el feminisme, sinó que n'hi hem afegit. És cert que hi havia una regidoria, però totalment buida de contingut i de personal. Nosaltres volem donar un impuls a aquestes polítiques, però dins de la tinença d'alcaldia. Hem definit un Govern que s'ajusta força al que volem fer i a les prioritats que tenim fixades.

Haurà de governar en minoria? Explorà algun acord, per exemple amb el PSC?

Estic convençut que, a mesura que passi el temps i els partits de l'oposició vagin trobant el seu espai, serem capaços d'arribar a acords transversals. No demano un xec en blanc al meu Govern, sinó col·laboració de cara al conjunt de veïns de Badalona. I estic convençut que hi serà en la majoria de partits de l'oposició.

També els independentistes?

Sí. En temes de ciutat no crec que hi hagi cap problema. Segur que no ens posarem d'acord sobre si Catalunya ha de ser independent o no, però en temes de ciutat sí que ens podem posar d'acord.

Vostè ve d'una etapa de duríssima confrontació amb la resta de partits i ara el veig profundament conciliador. Ha canviat d'estratègia?

Efectivament. Crec que la majoria dels veïns de Badalona estan cansats de la bronca política. Perquè això no ha aportat res positiu a la ciutat en els darrers cinc anys. Hem de treballar en positiu cadascú des del seu paper de Govern o oposició, sense que sigui incompatible amb arribar a acords que beneficiïn els veïns, i especialment els que pitjor ho estan passant.

Quin és el paper que ha de tenir Badalona a l'àrea metropolitana?

Badalona té capacitat i potencial per ser un referent no només a l'àrea metropolitana, sinó al conjunt del país. Estic convençut que d'aquí a tres anys estarem una mica més a prop d'aconseguir-ho.

El PP està en els seus pitjors moments a Catalunya. La recuperació de Badalona, què representa?

Representa que puguem estar al capdavant de l'Ajuntament perquè som el partit amb més suport i també el que reuneix consensos més amplis. Soc conscient que se'ns mirarà amb lupa perquè la nostra gestió serà el mirall del que volem que sigui el Partit Popular a Catalunya. Però estic encantat d'assumir aquest repte.

Pot ser una plataforma per a la remuntada del PP a Catalunya?

Quan un governa raonablement bé sempre ajuda a millorar la credibilitat del seu partit. Això em passarà a mi i a qualsevol alcalde d'altres formacions polítiques.

Quins plans té per afrontar la crisi provocada per la Covid-19?

La nostra primera prioritat és donar resposta a les conseqüències sanitàries, socials i econòmiques d'aquesta crisi. Crec que tindrè la col·laboració de tots els grups polítics en aquesta qüestió.

El PP ha votat en contra de l'estat d'alarma. Perquè utilitzen un discurs tan dur, ara?

Crec que el Govern espanyol s'està equivocant en intentar aprofitar l'actual situació sanitària excepcional per coartar les llibertats i exercir un control polític. Si algun partit ha mostrat sentit d'Estat, aquest ha estat el PP donant suport al Govern d'Espanya amb la pandèmia. Però dos mesos després, quan la situació sanitària es va reconduint, no sembla que sigui gaire lògic continuar mantenint una sèrie de mesures sense sentit en un Estat democràtic. Crec que el PP ha actuat de forma responsable.

I com valora l'acord de Ciutadans amb el Govern de Pedro Sánchez?

Ciutadans està cometent un error. El que més es valora en un partit polític és la coherència i tenir una actuació previsible. Amb aquestes giragonses mostra molta desorientació.

Com es veuen des de Badalona les manifestacions en barris de Madrid i altres ciutats de majoria benestant i votants de dretes? A la seva ciutat no passa això.

Aquestes mobilitzacions expressen un sentiment de cansament respecte a un Govern que canvia d'opinió cada quinze dies i que aplica mesures que molta gent no comparteix, com les pròrrogues injustificades de l'estat d'alarma. Però això no ens ha de portar a accions que comportin risc de contagi, i per això no veig amb bons ulls aquest tipus de manifestacions. No perquè no tinguin raó, sinó perquè poden posar en risc la recuperació sanitària que s'està produint.

I com valora la gestió de l'emergència de la Covid-19 per part del Govern de la Generalitat? Les crítiques a la recentralització de competències han estat compartides per governs del PP.

“El que necessiten les forces d'esquerreres de Badalona és superar les seves crisis internes”

“El PSC ha d'entendre que no es pot tornar a jugar amb Badalona com ho han fet”

“Cs comet un error amb l'acord amb Sánchez, les seves giragonses mostren desorientació”

Alguns plantejaments de la Generalitat tenen una certa lògica. Però no oblidem que el president Torra ha aprofitat aquesta crisi per anar a la confrontació amb el Govern d'Espanya per marcar perfil davant dels seus socis d'ERC, amb qui està immers en una batalla política per l'espai independentista de cara a les pròximes eleccions.

Així vostè pensa que hi haurà eleccions?

No és que ho cregui, és que n'hi ha d'haver, perquè així ho va anunciar el president. I perquè és evident que el projecte de l'actual Govern de JxCat i ERC està amortitzat.

Però el president Torra ara diu que no és el moment per la crisi de la Covid-19.

Torra està mirant els seus interessos electorals, o els de Carles Puigdemont, no els del conjunt del país. Però seria bo i desitjable que tinguem un nou Govern per tenir estabilitat i un projecte a termini mitjà.

Creu que el Procés s'ha acabat?

Ens equivoquem si pensem que el sentiment independentista d'una part important de la població s'ha esvaït. El que ha de fer el Govern d'Espanya són polítiques que facin entendre a aquesta part de la ciutadania que val més formar part del projecte compartit d'Espanya que d'una hipotètica Catalunya independent, que seria incapaç amb els complicats reptes que tenim al davant i que provocaria fractures sentimentals.

Que hi hagi dirigents polítics independentistes a la presó ho facilita o ho dificulta?

Ni una cosa ni l'altra. Els que són la presó van ser condemnats per una sentència d'acord amb l'Estat de dret. Més enllà que aquest tema té conseqüències des del punt de vista emocional per a ells i el seu entorn, les lleis hi són per complir-les, i les penes de presó també.



“Pensábamos que se nos moriría la gente en los pasillos”

El jefe de neumología del Hospital de Bellvitge, Jordi Dorca, explica los últimos descubrimientos sobre cómo ataca la Covid-19 a los pulmones



El neumólogo Jordi Dorca dice que el Hospital de Bellvitge, como muchos otros, no llegó a la saturación, pero que algunos días estuvieron muy cerca de colapsar.

Maria Rubio
BARCELONA

Las maneras que encuentra el coronavirus para atacar al cuerpo humano aún son terreno desconocido para la ciencia. Durante los escasos dos meses de alerta sanitaria que ha vivido Catalunya y el resto del Estado español, se ha empezado a poner luz en algunas cuestiones, sobre todo en cómo la Covid-19 ataca a los pulmones. Una de las preocupaciones de los neumólogos es que el virus puede llegar a generar fibrosis pulmonar, una lesión irreversible en los tejidos de los pulmones que hace que pierdan elasticidad y, por ende, capacidad respiratoria. Así lo explica el jefe de neumología del Hospital de Bellvitge, Jordi Dorca, quien detalla cuáles han sido los hallazgos de estas semanas en una investigación liderada por su hospital.

“A muchos de los pacientes con Covid-19 que han sufrido insuficiencia respiratoria los hemos tenido que conectar a un ventilador, incluso durante semanas”, explica. Durante el tratamiento, se introduce aire a presión para que el pulmón afectado pueda recibirlo bien: “Si cada cinco segundos inyectamos medio litro de aire a un pulmón enfermo, es posible que le genere lesiones a causa de la elevada presión necesaria, lo que se llama barotrauma”, reconoce. Esta no es la única complicación que se puede generar durante la ventilación, ya que muchos pacientes también necesitan que se los trate con oxígeno puro, debido al bajo nivel de oxígeno de su san-

gre. “El oxígeno puro es tóxico para los pulmones si da durante muchos días”, recuerda el neumólogo de Bellvitge.

Estos dos métodos, así como una inflamación aguda de los pulmones a causa de una neumonía, pueden generar fibrosis pulmonar secundaria. Pero Dorca explica que los especialistas también han podido detectar un cuarto mecanismo que puede generar fibrosis: “Hay pacientes que parecen poner en marcha un mecanismo de fibrosis primaria”. El neumólogo se refiere a la fibrosis pulmonar idiopática, una fibrosis de la cual se desconocen las causas, sin inflamación previa. Otra neumóloga del Hospital de Bellvitge, la doctora María Molina, la ha podido estudiar durante más de una década para determinar que esta puede estar producida por una predeterminación genética: “Los cromosomas son como cordeles entrelazados, y al final de todo tienen los telómeros, que evitan que estos se deshagan. Hay personas que los tienen más cortos, algo que puede llevar a mutaciones genéticas que favorecen el desarrollo de fibrosis primaria”, dice Dorca. Las investigaciones actuales indican que aquellos enfermos de coronavirus que parecen haber desarrollado fibrosis pulmonar primaria podrían tener ya esta predisposición.

Trombosis por la Covid-19

Además de las afectaciones pulmonares, Dorca confirma que la Covid-19 puede generar trombos, aunque de nuevo cree que estos se manifiestan en pacientes que tienen una predisposición genética: “El perfil más habitual para presentar trombosis espontánea es el de mujer joven, fumadora y que toma anticonceptivos”. Se trata de personas que pueden generar trombosis con facilidad: “Es típico que un paciente, después de haber estado 14 horas en un avión sentado en una silla con las piernas dobladas, luego, al caminar, empiece a sentir calentura y dolor, y que haya generado una trombosis en las venas de las piernas”.

El problema de los trombos se genera, sobre todo, si estos llegan a los pulmones: “Se desplazan de manera silente por la sangre. El pulmón es como un filtro perfecto de la sangre venosa cuya función es oxigenarla. Si la sangre queda taponada y no llega, no se oxigena, lo que se denomina embolia de pulmón. Es una de las enfermedades que mata sin avisar”, agrega Dorca.

Aunque los pulmones no son los únicos órganos afectados: también sufren por la Covid-19 riñones, hígado, intestinos o incluso el cerebro. Aparte de las lesiones inflamatorias, “los riñones y el hígado suelen recibir mucha sangre, mientras que los enfermos de coronavirus pueden tener baja presión arterial. Los trombos también pueden afectar al corazón, con infartos o taquicardia, o al cerebro, con las embolias. Y los intestinos también se inflaman con facilidad, generando diarreas importantes”.



Jordi Dorca, en una imagen de archivo.

Los pacientes con fibrosis pulmonar primaria podrían tener predisposición genética

El virus mata sobre todo por lo que pasa en el pulmón, aunque puede afectar a otros órganos

“Cuando se anuló el Mobile World Congress, no sospechábamos que el virus ya circulaba”



HOSPITAL DE BELLVITGE-ARCHIVO

Vacaciones cerca de casa

Jordi Dorca observa el desconfinamiento y augura mal pronóstico. Asegura que el esfuerzo ingente del sistema sanitario no se podrá repetir: “El país se paró y la economía está reventada. Veo muy complicado que se aumente el gasto en sanidad hasta el 10%-12% del PIB, y no estancarnos en el 8% actual”, dice tras referirse a los recortes de la crisis de 2008 y a la precariedad de médicos jóvenes y enfermeras. Se escandaliza al ver que no se está cumpliendo con rigor el uso de mascarillas: “Cuando paseo por la Diagonal, hay gente que no lleva mascarilla, y de los que la llevan un tercio la tiene mal puesta. Si no las lleva todo el mundo, no funcionan”. Y cree que se debería abrir el debate sobre cómo pasar el verano, después de que muchos esperen un rebrote en otoño: “Piensan que el virus hará vacaciones. El calor y el clima seco va en su contra, pero hasta cierto punto. Y la gente no se va a portar bien este verano, querrá viajar, ir a la playa...”. Dorca tiene claro que estos meses toca pasarlos cerca de casa: “Segundas residencias, el pueblo de la familia o un camping. Si alguien se va a Canadá y pilla el coronavirus, ya se verá quién lo repatría y quién paga la factura”.

Aun así, Dorca insiste en que se trata de afectaciones menos comunes: “Para resumir, la Covid-19 sobre todo mata por lo que pasa en el pulmón. Hay pacientes que padecen otras cosas, pero el desenlace de la enfermedad suele depender del pulmón”.

Los dos meses de perspectiva también permiten a los profesionales sanitarios mirar por el retrovisor para relatar cómo se vivió la cima de la curva en sus centros. Jordi Dorca afirma que temieron porque el Hospital de Bellvitge no pudiera con todos los enfermos que llegaban: “Hasta la primera semana de abril, ingresábamos cada día a 60 positivos. El 28 de marzo llegamos a los 108 graves y el mismo día se murieron 30 de estos”. Dice que a principios de Semana Santa contaban que se quedarían sin camas en cuestión de días: “Pensábamos que se nos moriría la gente en los pasillos. Esto no llegó a pasar porque cada día se morían 20 o 30 pacientes, algo que daba paso a los 70 o 80 nuevos que iban entrando. Cuando rondábamos la capacidad máxima, los 600, de repente empezamos a bajar de internos a 500, 400, 300... De modo que no

llegamos a la saturación por muy poco. Pero estuvimos bastantes días pensando que al día siguiente reventaría”. Esta experiencia, afirma Dorca, es la que vivieron la mayoría de los hospitales en Catalunya. Según el doctor, en la Unidad de Cuidados Intensivos de Bellvitge murieron alrededor del 40% de los pacientes, mientras que en la de semicríticos —una planta intermedia— el porcentaje de difuntos fue del 20%.

Dorca cree que es precipitado señalar qué es lo que ha fallado, aunque sí que indica uno de los errores que se cometieron semanas antes el decreto de estado de alarma: “Cuando la crisis estalló en Italia, dijimos que serían los italianos los que nos contagiarían. Pero esto no fue del todo así”. El neumólogo afirma que el coronavirus ya estaba en el Estado español por esas fechas: “Que yo recuerde, el único que dijo que no se debía celebrar el Mobile World Congress fue el doctor Oriol Mitjà. Temíamos que, si se celebraba el congreso, en 15 días tendríamos un brote, pero no sospechábamos que el virus ya estaba circulando. Barcelona ya no era una ciudad segura”.

La búsqueda frustrada de un antiviral

Antiretrovirales contra el sida, pastillas contra la artritis reumatoide o un medicamento contra el ébola, entre las medicinas que se han probado en los pacientes con Covid-19

M. R.
BARCELONA

Una de las empresas más importantes de la investigación es encontrar la cura del coronavirus. El neumólogo Jordi Dorca explica a *El Quinze* cómo la ciencia abrió el cajón de todos los antivirales existentes para aplicarlos a los pacientes sin tiempo para probaturas: “Primero se administraron los antiretrovirales contra el sida. Durante el primer mes se los dieron a gran parte de los enfermos, y al final se llegó a la conclusión de que no servían para nada y que, encima, eran peligrosos”.

También desde el inicio, los médicos empezaron a subministrar hidrocloroquina, un medicamento antipalúdico que se utiliza para tratar la artritis reumatoide: “Tiene un alto componente antiinflamatorio, es muy barata y fácil de administrar. Con dos pastillas al día, basta”. De momento no se tiene información suficientemente contundente para demostrar si funciona, algo de lo que, entre otros investigadores, se está ocupando el doctor Oriol Mitjà con su ensayo clínico.

Además de la hidrocloroquina también se utilizó la azitromicina, el conocido Zitromax en las farmacias: “Este último sirve para tratar gripes y amigdalitis en niños pequeños”. El problema de este mix es que se ha comprobado que puede generar arritmias graves: “Se ha dejado de enviar a la gente a casa con el coronavirus y un cuadro gripal leve con este

tratamiento, por muy jóvenes que sean. Tiene su riesgo”, explica Dorca.

El último intento se lo ha llevado el antiviral Remdevisir, el medicamento que se inventó para acabar con el ébola y que fracasó. “Desgraciadamente, en aquella ocasión no se desarrolló un antiviral pensando en los ciudadanos del sur global, sino que daba miedo que el virus llegara a los países de los blanquitos”, critica. La empresa Gilead Sciences, propietaria de la patente, la pasó a diferentes laboratorios, y hospitales de todo el mundo han participado de un ensayo clínico que ha sido menos satisfactorio de lo que se esperaba: “Se encontraron que el cuadro clínico se acortaba cuatro días, pero la mortalidad era la misma. Algo le hace al virus, pero de ahí a decir que tenemos la cura... Eso sí, las acciones de Gilead están por las nubes”.



HOSPITAL DE BELLVITGE

El ensayo de Oriol Mitjà debe demostrar si la hidrocloroquina funciona con el virus

“El Remdevisir algo le hace al virus, pero de ahí a decir que es la cura...”

El confinamiento destapa la pobreza invisible en el Raval

En el barrio se multiplica la demanda de alimentos por parte de personas que se han quedado sin trabajo y no han cobrado el ERTE ni ayudas. Las redes vecinales y el Consistorio están desbordados

Emma Pons Valls
BARCELONA

Hay dos colas, con líneas marcadas en el suelo para mantener la distancia de seguridad. Una para ducharse y otra para recoger comida preparada. El Gimnàs Social Sant Pau, en el Raval, hace un mes que ha reabierto y está a pleno rendimiento. Cada día sirve 125 comidas y cerca de un centenar de personas se duchan en él. Uno de los miembros de esta cooperativa, Ernest Morera, explica que tienen que decir que no a mucha gente. En una hora ya han repartido todos los números para recoger la comida, ofrecida en colaboración con los servicios sociales del Ayuntamiento de Barcelona. “El perfil es nuevo. Es gente que se ha quedado sin trabajo, que le han hecho un ERTE y es la primera vez que pide comida”, dice Morera, enfundado en el mono de plástico que llevan todos los trabajadores por seguridad.

El gimnasio cerró al inicio de la emergencia sanitaria debido al confinamiento. Ahora, a pesar de que la parte deportiva no abre, sirve para aliviar las necesidades de un barrio donde ha aflorado una precariedad que ya estaba presente. Morera explica que a la gente que viene por primera vez “se les nota mucho; tienen un sentimiento de culpa, de vergüenza”. Son personas que se dedicaban a sectores como la hostelería, trabajos del hogar o los cuidados, y también a la economía sumergida. “Gente trabajadora que lleva 67 días sin ingresos”, apunta.



Una voluntaria del Gimnàs Social Sant Pau entrega comida preparada en el barrio del Raval de Barcelona.

Parte de estas personas pertenece a la comunidad filipina, como Dulce, que se ha acercado a primera hora a recoger el picnic para ella, su marido y su hijo. Trabajaba en un restaurante junto al Cine Aribau, le hicieron un ERTE y aún no ha cobrado nada. Al estar pendiente de cobrarlo, no puede acceder a ayudas económicas, explica. El dinero se les ha acabado. Por eso, cuando las amigas le hablaron del gimnasio, no lo dudó. Dice que la comida que recibe “ayuda mucho”. Su marido está en el paro, también a raíz del confinamiento, pero solo lo cobrará durante cuatro meses.

Entre las constantes entradas y salidas al gimnasio, con previo control de la temperatura y aplicándose gel hidroalcohólico, aparece Javier Quintero. Se ha acercado para recoger la comida y ducharse, como cada día. Trabajaba de carterillo para Coca-Cola, pero al inicio del confinamiento se

quedó sin trabajo y al poco se quedó en la calle. “La situación parece que mejora en cuanto al virus, pero empeora por otros lados. La gente no tiene dinero”, señala. Cada día busca trabajo a través de internet, pero de momento no encuentra nada.

“El confinamiento ha agravado y visibilizado una situación que venía de antes”, afirma Iñaki García, activista histórico del Raval. Desde El Lokal, librería libertaria con más de 30 años de trayectoria en el barrio, cuenta que había mucha gente “al límite”, que, al cerrarse todo, se ha quedado sin nada. García puntualiza que no es una situación que afecte solo al barrio, sino al conjunto del territorio. La demanda del Banc dels Aliments se ha disparado un 30% de media en todas las demarcaciones catalanas desde el inicio del estado de alarma. Solo en Barcelona se han cuadruplicado las peticiones de alimentos.

Las atenciones se multiplican

Los servicios sociales de Barcelona han multiplicado su actividad. Durante la emergencia han otorgado un 158% más de ayudas económicas y han incrementado las comidas servidas cada día hasta un 146% en el conjunto de la ciudad. Un 20% de las atenciones telefónicas han sido a personas que nunca habían necesitado asistencia o hacía al menos un año que no la necesitaban. “El Ayuntamiento ha hecho lo que ha podido, pero no ha sido suficiente, está desbordado”, dice Iñaki García, de El Lokal, y explica que en el barrio trabajan conjuntamente: “Nos derivamos casos continuamente”.

El barrio se ha diferenciado por la respuesta social. “El sobreesfuerzo de todo el mundo lo ha paliado un poco. Pero nuestro trabajo no es dar de comer, es pedir derechos y que las Administraciones cumplan su parte”, aclara García. La situación afecta de forma transversal al vecindario y el activista alerta de que no es una situación puntual: “Se puede pensar que será temporal, pero la sensación es que será más grave”.

La existencia de un tejido vecinal activo en el Raval facilitó una rápida organización social al inicio de la pandemia. Las redes construidas alrededor de la lucha por la vivienda, por la construcción del nuevo CAP, por los derechos de las trabajadoras sexuales y colectivos migrantes siguen al pie del cañón, y varios grupos organizan regularmente repartos de alimentos para varios centenares de familias. Vecines en Red Ciutat Vella atiende a 200, que van aumentando. “Las Administraciones están desbordadas y no atienden a todo el mundo, ya sea porque el sistema deja fuera a algunas personas o porque, simplemente, no llega”, dice Ángel Cordero, uno de sus miembros.

Sonja Poehlmann forma parte de la Xarxa Veïnal del Raval y su tienda de artículos del hogar es, dos veces a la semana, el punto de recogida de alimentos que después distribuyen en coordinación con otros colectivos. “Cada vez es peor, porque la gente ya no tiene ahorros y sigue sin ingresos”, dice. Sin la recuperación del sector turístico, es difícil que la situación mejore pronto, ya que la mayoría trabajaba en el sector de la restauración y la hostelería.

Una respuesta potente

Mientras Sonja habla, Adrià sale del súper y entra a la tienda con su hija, a dejar algunos alimentos que ha comprado. “La respuesta vecinal ha sido más potente que la institucional”, asegura. Hace un par de años que vive en el barrio, y a pesar de que no está implicado activamente en las redes vecinales, colabora con ellas regularmente. “Los problemas se han acentuado, pero ya estaban”, mantiene. Destaca otros efectos positivos de la situación, como la recuperación del barrio para los vecinos, por ejemplo el mercado de la Boqueria.

El Sindicato Popular de Vendedores Ambulantes también reparte alimentos de forma regular a unas 300 familias migrantes y refugiadas. “Hemos llegado donde no pensábamos que pudiéramos hacerlo. La necesidad ha sido enorme”, explica Mohamed, uno de sus miembros. Comenta que para ellos ha sido una actividad nueva, y sigue creciendo el número de familias que piden participar. El confinamiento ha golpeado de forma especialmente dura a los manteros: “La pandemia ha afectado a todo el mundo, pero, teniendo en cuenta que estábamos en reservas, ha sido muy difícil”.

Pese al inicio de la desescalada, no hay perspectivas de mejora: “Vemos el descon-

Trabajadoras del hogar y los cuidados y del sector de la restauración y la hostelería, muy tocadas

Las redes vecinales que ya existían han facilitado la organización social y han paliado la crisis

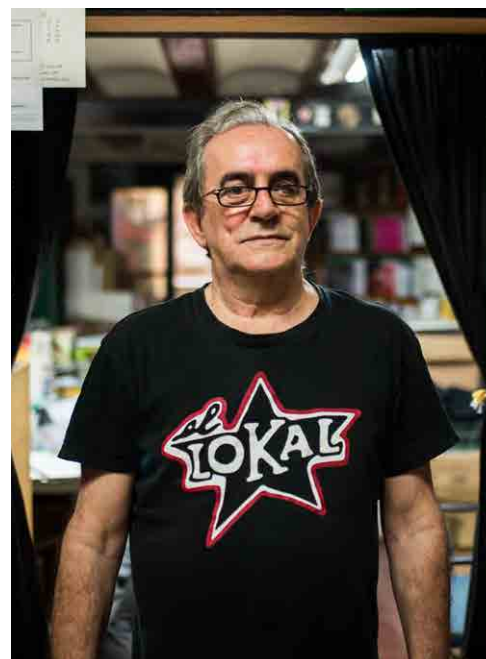
finamiento largo y complicado”. Los manteros piden que la Administración movilice todo su potencial para facilitar “que la gente salga adelante” y reclaman regularizar a todas las personas migrantes con la campaña #RegularizaciónYa: “Es la manera de hacer que las personas puedan trabajar”.

Comedores a pleno rendimiento

Sobre la una, la plaza de Sant Agustí está llena de gente esperando a que las Misioneras de Santa Teresa empiecen el reparto de comida. Cherish es el primer día que viene, y no está apuntada a la lista. Espera que igualmente le puedan dar comida para ella y su marido, que trabajaba en un restaurante de la Barceloneta y aún no ha cobrado el ERTE. Ella no trabajaba, pero las cosas les iban más o menos bien. No tienen hijos y nunca habían tenido que pedir comida. Ahora ya no les salen los números.

Paseando por la plaza, mientras espera, está Narcís Salinas. Desde que vive en la calle viene tanto a este comedor como al Chiringuito de Dios, donde también reparten comidas preparadas. Vivía en Italia, donde hacía trabajos verticales, pero pocas semanas antes del inicio del confinamiento decidió volver a Catalunya. Con el inicio de la emergencia y la imposibilidad de encontrar trabajo, y sin familia, acabó en la calle. Le han salido algunos trabajos, pero necesita algo más estable para poder salir de la calle. “En las colas para recoger la comida no solo hay personas sin hogar: también hay clase media”, apunta.

“Con esta situación se ha visto que la imagen de la Barcelona y el Raval multicultural y activo no era real. Se ve el drama, la desigualdad, la pobreza y la injusticia”, apunta Iñaki García. A pesar de que las necesidades alimentarias se están cubriendo con el esfuerzo de todo el mundo, le preocupa la situación de la vivienda una vez pasen los meses más duros de la emergencia sanitaria. “Se tendrán que impedir los desahucios, porque si no la gente se quedará en la calle”, aventura. La respuesta la darán una vez más las redes vecinales, preparadas para afrontarlo: “Somos conscientes de que nos tenemos que organizar bien, para que esto no sea un problema personal, sino colectivo”, concluye García.



FOTOS: MIGUEL VELASCO ALMENDRAL

LAS VOCES DE UN RAVAL EN CRISIS

De arriba abajo y de izquierda a derecha, Cherish y Narcís Salinas, usuarios del comedor de las Misioneras de Santa Teresa; Iñaki García, de El Lokal; Sonja Poehlmann, comerciante y miembro de la Xarxa Veïnal del Raval; Ernest Morera, de la cooperativa del Gimnàs Social Sant Pau; y Javier Quintero, usuario del equipamiento.

Ayudas económicas para sobrevivir al coronavirus

Las diferentes Administraciones han adoptado una serie de medidas de subsistencia para hacer frente a la crisis sanitaria y social derivada de la pandemia de la Covid-19

David Rodríguez | Barcelona

Las ayudas del Gobierno del Estado

*ERTE

El Gobierno central ha facilitado la presentación de Expedientes de Regulación Temporal de Empleo (ERTE) para salvar los puestos de trabajo. Las empresas deberán mantener los empleos hasta seis meses después de reanudar la actividad. El Gobierno, la patronal y los sindicatos han pactado prorrogarlos hasta el 30 de junio. La medida ha afectado a más de 712.000 trabajadores catalanes, de los que 244.000 aún no ha cobrado, según la Generalitat.

*Avaless

A principio de la crisis sanitaria, se movilizaron 20.000 millones en avales para asegurar la liquidez de empresas y autónomos. En los préstamos, vehiculados a través del Instituto de Crédito Oficial (ICO), el Estado actúa como garante ante las entidades financieras. La ministra de Economía, Nadia Calviño, ha anunciado que a nivel estatal ya se han concedido 300.000 préstamos por un importe superior a los 30.000 millones de euros.

*Sectores culturales

Los sectores culturales recibirán ayudas de 76 millones de euros. Las artes escénicas y la música percibirán 38 millones para flexibilizar los ERTE y abonar las entradas de los espectáculos cancelados por el coronavirus. Las em-

presas cobrarán 20 millones para obtener liquidez. El cine, que retomará la actividad con limitaciones, tendrá 13 millones, las librerías –que operan con la misma dinámica– tendrán cuatro millones, y los artistas visuales, uno.

*Paro

Durante el estado de alarma, la reanudación del desempleo no reducirá el derecho a la prestación. Los empleados por cuenta propia también se pueden acoger al *paro del autónomo* si han tenido que parar la actividad y han tenido pérdida de al menos el 75%. Los trabajadores temporales, sin derecho a paro, percibirán una renta de 440 euros mensuales. Los empleados del hogar y los del campo también percibirán un subsidio extraordinario.

*Alquileres

El Gobierno otorga ayudas a los arrendamientos, suspendiendo los desahucios y renovando de forma automática por seis meses los contratos de alquiler. Los colectivos vulnerables podrán solicitar microcréditos a interés cero con un periodo de devolución de 10 años. Los grandes tenedores de vivienda podrán elegir entre percibir la mitad de la renta o cobrar la deuda a plazos. Los empresarios podrán renegociar los alquileres de los negocios.

*Autónomos

Los trabajadores por cuenta propia podrán aplazar hasta seis meses sus pagos de cuotas a la Seguridad Social y las deudas contraídas desde el estado de alarma. La medida no comportará intereses si no se habían acu-

mulado impagos antes de la crisis. La Seguridad Social tiene previsto devolver en mayo los importes ya abonados por los días en que los autónomos han cotizado sin trabajar. Las empresas siguen obligadas a pagar la cotización.

*Factura de la luz

Los distintos descuentos en el recibo de la luz pueden llegar a acumular una rebaja del 40%. Durante el periodo del estado de alarma, el Gobierno ha prohibido el corte de los suministros básicos, como la luz, el agua y el gas. El bono social se renueva de forma automática hasta el 15 de septiembre en los hogares vulnerables o con ingresos bajos, en los que la solicitud haya caducado a partir de mediados del mes de marzo.

*Moratoria de hipotecas

Los trabajadores en paro o que hayan perdido al menos un 40% de sus ingresos podían aplazar el pago de las hipotecas hasta principios de mayo. La misma medida se aplica a los empresarios a los que se les hayan hundido las ventas. La moratoria sobre las hipotecas solo afecta a las casas que tengan la consideración de vivienda habitual. Los bancos también han impulsado una iniciativa para aplazar un año el pago de las cuotas hipotecarias.

*Reducción de jornada

Al inicio del estado de alarma, la Seguridad Social anunció que compensaría el pago de los sueldos de los trabajadores que se tengan que quedar en casa o reducir la jornada para atender a fa-



EUROPA PRESS

miliars. Esta medida perdió eficacia en el momento en que el Gobierno facilitó la presentación de ERTE ante la paralización de la actividad. En el caso de adaptación de jornada, se permiten los cambios de turno y fijar un sistema de horarios flexibles.

*Planes de pensiones

Los autónomos con cese de actividad y los asalariados afectados por un ERTE podrán optar por el rescate de las aportaciones realizadas a un plan de pensiones y obtener así liquidez. Las condiciones en las que se efectuará el rescate las acordará el afectado con la entidad bancaria, que será la encargada de determinar las circunstancias, el plazo de entrega y el importe máximo del que puede disponer el cliente.

Las ayudas de la Generalitat de Catalunya

* Ayuda de 200 euros

La prestación la recibirán las familias que acrediten una reducción superior al 30% en los ingresos del mes de febrero y no hayan cobrado entre marzo ni abril más de 2.098 euros. La previsión de la Generalitat es que la perciban unas 100.000 familias, lo que beneficiaría a unas 300.000 personas. Según los últimos datos aportados por el Govern, ya se han gestionado las ayudas para unos 170.000 ciudadanos. La pueden solicitar los empleados afectados por un ERTE, los trabajadores con contratos temporales despedidos y los autónomos con disminución de ingresos y con cese de la actividad.

* Autónomos

El Departament de Treball, Afers Socials i Famílies ha implantado una ayuda de hasta 2.000 euros para los autónomos que certifiquen una caída importante e involuntaria en su actividad económica como consecuencia del coronavirus. La solicitud se podía presentar hasta el 5 de mayo. El fondo del que dispone la conselleria es de 7,5 millones de euros y el objetivo era que se beneficiaran unas 4.500 personas. Para acceder a la ayuda, es necesario acreditar las pérdidas en marzo de este año con relación al mismo mes de 2019. La concesión se ha hecho por el procedimiento de concurrencia competitiva.

* Factura del agua

Es una medida cofinanciada por la Generalitat y el Gobierno central. La iniciativa se aplicará durante el estado

de alarma, periodo en el que se establece la reducción de la factura. Lo pueden solicitar todos los usuarios domésticos durante los meses de abril y mayo. A estos se les ejecutará una reducción del 50% del canon del agua. Una vez realizado el trámite, la rebaja se hará automáticamente. Es de las pocas medidas que afecta a casi toda la población, independientemente del régimen laboral o de la necesidad de acreditar pérdidas relacionadas con la caída de la actividad por la Covid-19.

* Aplazamiento del impuesto de sucesiones

El Govern ha ampliado en dos meses el plazo de liquidación del impuesto de sociedades desde el momento en que finalice el estado de alarma. Las personas que se pueden acoger a estos casos son las que se encontraban dentro del plazo del pago del tributo en el conocido como periodo voluntario. Los afectados no tendrán que efectuar ningún trámite, ya que la Conselleria de Economía lo aplicará automáticamente. Asimismo, el decreto de medidas presentado por la Generalitat, que también repercute en el canon de las bebidas azucaradas y el de los residuos, pretende no perjudicar a los declarantes.

* Alquiler de las personas mayores y las víctimas de violencia machista

La Generalitat avanzó durante el pasado mes de abril las ayudas al alquiler a los colectivos especialmente vulnerables, como el de la gente mayor y el de las mujeres que han padecido violencia machista. Pueden optar a la medida las personas que recibieron ayudas para los arrendamientos en 2019, así como los que quedaron excluidos. En este caso, no es necesario que los afectados realicen ninguna solicitud, sino que el Govern hizo el pago directamente en abril.



ACN

Ayudas anteriores al coronavirus



MIGUEL VELASCO ALMENDRAL-ARCHIVO

* Renta mínima

Es una medida que, aunque todavía no ha entrado en vigor, se reclamó y estudió antes de la irrupción de la pandemia de la Covid-19. El ministro de Seguridad Social, José Luis Escrivá, ha anunciado que el pago se iniciará a finales del mes de mayo. La cuantía de la renta oscilará entre los 462 euros para los hogares unipersonales y los 1.015 de las familias de dos adultos con más de dos menores a cargo. Está previsto que llegue a más de un millón de familias, la mitad de ellas con niños, y a un 10% de núcleos monoparentales. La iniciativa, que se planteó como un subsidio para las personas vulnerables, será de carácter permanente y se mantendrá más allá del levantamiento del estado de alarma. El ingreso mínimo vital es una prestación que tramitará la Seguridad Social, que será el organismo encargado de controlar el cumplimiento de las condiciones necesarias para percibir la ayuda mensual.

* Reducciones y bonificaciones a la Seguridad Social

Con el objetivo de ofrecer apoyo a la iniciativa emprendedora, al desarrollo empresarial y a la creación de trabajo, el Servicio Público de Empleo Estatal (Sepe) otorgaba ayudas, antes del coronavirus, a través de reduccio-

nes y bonificaciones a la Seguridad Social, bonificaciones vinculadas a la contratación para conciliar la vida profesional y la familiar, ayudas ICO y para las comunidades autónomas. Así, los autónomos que inician la actividad solo tienen que pagar una cuota mensual de 60 euros durante el primer año. Para conciliar trabajo y vida personal, los empleados por cuenta propia tienen derecho durante un máximo de 12 meses a una bonificación del 100% de la cuota de autónomos por las contingencias comunes. Para financiar las necesidades de liquidez empresarial, el Ministerio de Economía ofrece las líneas ICO.



Efectos económicos de la Covid: una visión (algo más) optimista

Raúl Ramos

Catedrático de Economía Aplicada e Investigador del Grupo de Análisis Cuantitativo Regional de la UB



Joan Guàrdia

Catedrático de Psicología e Investigador del Grupo de Psicología Cuantitativa de la UB



En las últimas semanas distintas instituciones públicas y privadas han presentado sus informes sobre cuál será la evolución de la economía española durante 2020 y 2021 en el contexto actual. Con algún matiz, las previsiones muestran una caída sin precedentes de la actividad económica y del empleo durante este año y una cierta recuperación durante el año que viene, aunque sin recuperar los niveles previos a la pandemia. Es lo que el Gobierno ha bautizado como una crisis en forma de *V asimétrica*, dado que no se prevé que la actividad

y el empleo puedan recuperarse de manera rápida—crisis en forma de *V*—. Se trata, por tanto, de una crisis económica de una importancia superior, o al menos similar, a la que vivimos en 2008, aunque, a nuestro entender, existen algunos factores que podrían conducir a un moderado optimismo, sin obviar la gravedad de la situación para muchas empresas y muchas familias en estos momentos.

En primer lugar, y este es sin duda el aspecto más importante también desde una perspectiva económica, las medidas de confinamiento están empezando a dar sus frutos. El número de nuevos contagios decrece de manera rápida y, por tanto, también lo

hará en las próximas semanas la cifra diaria de fallecidos. Si todo va según lo previsto, siempre y cuando seamos capaces de asumir la responsabilidad individual necesaria, la llamada *nueva normalidad* se iniciará a finales de junio. En ese momento, se podrá recuperar la mayor parte de la actividad económica y, por tanto, en muchos sectores se habrá puesto fin al llamado *shock de oferta* que ha supuesto el período de confinamiento y las fases preparatorias hacia esta *nueva normalidad*. De hecho, la paralización de la actividad, durante un período que para muchas empresas de sectores *no esenciales* ha sido de entre cuatro y ocho semanas, ha supuesto una caída de su producción anual de entre un 7,5% y un 15%, como mínimo. Por tanto, el hecho de que no se vislumbre en estos momentos un posible rebrote de los contagios y la necesidad de un nuevo confinamiento que prolongaría los efectos de este *shock* es una muy buena noticia también en términos económicos.

El segundo aspecto positivo es que, a diferencia de lo ocurrido durante la crisis de 2008, las medidas adoptadas por el Gobierno se han centrado en dos aspectos clave: favorecer la liquidez de las empresas y mantener el vínculo entre empresas y trabajadores a través de los ERTE por causa de fuerza mayor en los sectores *no esenciales*. Lamentablemente, la dualidad de nuestro mercado de trabajo entre trabajadores fijos y temporales no garantiza ese mismo nivel de protección para todos y, además, la concentración de estos colectivos más desprotegidos en actividades con mayores restricciones durante los próximos meses—como todas aquellas relacionadas con la actividad turística—requerirán de nuevas medidas de apoyo por parte de las distintas Administraciones. Quizás ha llegado el momento de que como país empecemos a hablar seriamente sobre la introducción de una renta básica o, mejor aún, de un impuesto negativo sobre la renta.

El tercer aspecto favorable—que, en parte, se deriva de los anteriores—es que el *shock de demanda* vinculado

“De todas las crisis nacen nuevas oportunidades y, en este caso, surge en el ámbito de las nuevas tecnologías y su mayor utilización por parte de pequeñas y medianas empresas”

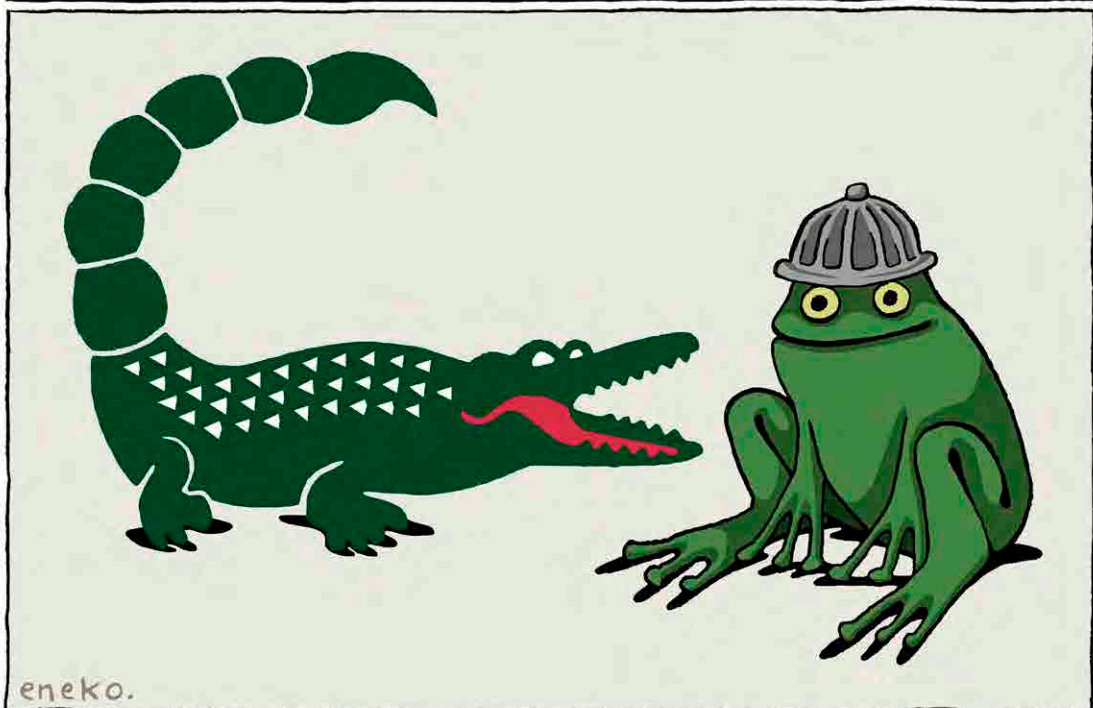
a la caída del consumo también se irá disipando. No cabe esperar un gran repunte del consumo, pero probablemente se irán recuperando de manera gradual los niveles de consumo previos a la pandemia. Algo similar pasará también con nuestras exportaciones. El hecho de que la afectación de la Covid-19 esté siendo tan distinta entre países y que en muchos países casi se haya recuperado la normalidad también ayudará a que la demanda del sector industrial se pueda recuperar antes de lo previsto.

Por último, y no menos importante, de todas las crisis nacen nuevas oportunidades y, en este caso, la oportunidad surge en el ámbito de las nuevas tecnologías y su mayor utilización durante este periodo por parte de muchas empresas pequeñas y medianas, que probablemente hasta ahora no eran conscientes de las posibilidades que les ofrecían. El impacto positivo que las nuevas dinámicas que se están generando en el ámbito del teletrabajo tendrá sobre la organización de las empresas y sus niveles de competitividad es evidente, pero también lo tendrá sobre la movilidad de los trabajadores en el ámbito de las zonas urbanas, sobre la localización de nuevas empresas, sobre la demanda de vivienda en zonas hasta ahora menos atractivas y sobre muchos otros ámbitos que aún no podemos vislumbrar.

En síntesis, la situación económica no es favorable en estos momentos ni lo será en el corto plazo, pero al menos parece que las medidas adoptadas van por el buen camino mientras esperamos al descubrimiento de la vacuna.

El dibuix de l'Eneko

LA FÁBULA DEL PIJO Y EL OBRERO DE DERECHAS



Tras la pandemia A vueltas con la 'nueva normalidad'

Àngel Ferrero



La expresión aparece en todos los medios de comunicación, aunque nadie sabe bien qué significa ni cuánto puede durar. ¿Cómo puede ser algo lo mismo de siempre pero de otra manera?

Pongámonos filosóficos por un día. ¿Qué es la *normalidad*? La respuesta, ni que decir tiene, es menos simple de lo que parece: muchos son los campos de las ciencias y las humanidades que han indagado esta cuestión como para que quepan sus resultados en este apretado espacio, incluso si solo tenemos en cuenta las aportaciones de las últimas décadas. Suficientes quebraderos de cabeza causaba este problema filosófico y la pandemia de Covid-19 nos ha legado ya la expresión *nueva normalidad* para definir el estado de cosas cuando el virus esté previsiblemente bajo control pero no haya desaparecido todavía.

En un desliz de los que tanto se dan últimamente en el mundo del periodismo hay quien incluso ha hablado de un "retorno" a la "nueva normalidad", pero ¿cómo se puede *regresar* a algo que es *nuevo*? Aquí queda señalado este oxímoron para quien quiera explorarlo.

El filósofo surcoreano Byung Chul-Han advertía en abril de que "el virus nos aísla y nos individualiza". "La solidaridad consistente en guardar distancias mutuas no es una solidaridad que permita soñar con una sociedad más pacífica, más justa", afirmaba Han. En los supermercados se alzan



Soldados chinos con mascarillas en Pekín, este mes de mayo.

Slavoj Žižek: "La nueva normalidad se construirá sobre las ruinas de nuestras antiguas vidas"

La escritora india Arundhati Roy advierte sobre la posibilidad de escenarios autoritarios

Michel Houellebecq opina que la pandemia ha acelerado tendencias ya puestas en marcha

las primeras pantallas de metacrilato, los restaurantes quitan mesas y los aviones, asientos. Un ligero olor a solución hidroalcohólica invade los establecimientos.

Medidas aparatosas

En un mundo de mascarillas y sin apretones de manos, la comunicación no verbal cambia. Hay quien sostiene que hasta asistiremos a un cambio en la moda, como el que ocurrió tras el uso de armas químicas en la Primera Guerra Mundial, que obligó a los soldados a emplear máscaras antigás y, con ellas, a afeitarse las barbas para permitir que se ajustasen bien al rostro. Esta situación podría prolongarse 18 meses o más, de acuerdo con un artículo publicado semanas atrás por la *MIT Technology Review*. Su autor, Gideon Lichfield, aseguraba que acabaremos adaptándonos a estas medidas que

ahora nos parecen aparatosas como antes nos adaptamos a los controles en los aeropuertos tras los atentados del 11-S.

El escritor francés Michel Houellebecq iba más allá y reflexionaba en *France Inter* si la pandemia no ha hecho más que acelerar tendencias que ya estaban en marcha: "Desde hace años, todas las evoluciones tecnológicas han tenido como objetivo reducir las relaciones entre la gente, ya sea a partir de una masiva oferta audiovisual de pago que provoca menos colas en los teatros y en los cines o, evidentemente, a partir de cosas como el teletrabajo, las compras por Internet o las redes sociales".

En un artículo publicado en la página web de la Internacional Progresista, Arundhati Roy llamaba la atención sobre la posibilidad de escenarios autoritarios: "Si antes del coronavirus estábamos adentrándonos en un Estado de vigilancia, ahora estamos corriendo, presas del pánico, a los brazos de un Estado de supervigilancia en el que se nos pide entregarlo todo –nuestra privacidad y nuestra dignidad, nuestra independencia– para permitir que nos controlen y microgestionen". La escritora india advertía además de que, "incluso después de que se levanten las medidas de confinamiento, o nos movemos rápido o terminaremos encarcelados para siempre".

"No habrá regreso a la normalidad"

"No habrá ningún regreso a la normalidad, la nueva *normalidad* tendrá que construirse sobre las ruinas de nuestras antiguas vidas, o nos encontraremos en una nueva barbarie cuyos signos ya se pueden distinguir", escribe Slavoj Žižek en la introducción a su último libro, *Pandemia*, que acaba de publicar Anagrama. Para Žižek, "no será suficiente considerar la epidemia un accidente desafortunado, librarnos de sus consecuencias y regresar al modo en que hacíamos las cosas antes, realizando quizá algunos ajustes a nuestros sistemas de salud pública", sino que "tendremos que plantear la siguiente pregunta: ¿qué ha fallado en nuestro sistema para que la catástrofe nos haya cogido completamente desprevenidos a pesar de las advertencias de los científicos?".

Raro es que el filósofo esloveno no incluya ninguna referencia cinematográfica. Los mundos distópicos y postapocalípticos no escasean en el género fantástico y la ciencia-ficción, pero incurriríamos en error de acudir a los títulos habituales: quizá el mundo post-Covid-19 no esté demasiado lejos de *La cúpula* de Stephen King, aquella novela –luego también serie de televisión– en la que una misteriosa barrera de cristal aislaba a una pequeña ciudad del resto del mundo y las tensiones entre los residentes iban en aumento a medida que los recursos disminuían. El enemigo es el virus, pero, como en las mejores obras de terror psicológico, también nosotros mismos.

Junior-Report.media és el diari dels joves lectors per entendre el món. Amb nous llenguatges i nous canals, expliquem els grans temes d'actualitat per despertar el seu interès davant la realitat que els envolta.

PAC-MAN

40 ANYS D'UN VIDEOJOC QUE VA MARCAR TENDÈNCIA

Coordina: Laia Ros

Qui no ha jugat al Pac-Man? El videojoc japonès és un dels clàssics de la història de l'entreteniment. I aquest 22 de maig es compleixen 40 anys del seu llançament oficial, l'any 1980.

Durant els anys 70 i 80 les màquines de videojocs arcade dels salons recreatius atreïen multitud de jugadors, que havien de pagar per jugar una partida. I la gran majoria d'aquests jocs eren de trets o d'esports.

El dissenyador de Pac-Man, el japonès Toru Iwatani, volia crear un joc per a tots els públics, que fos atractiu per a homes, dones i nens.

En l'actualitat, el videojoc és mundialment conegut i forma part de la cultura popular. La seva fama ha fet que es reeditin moltes versions del Pac-Man original i que el personatge aparegui en sèries de televisió, pel·lícules i fins i tot cançons.

#1 EL VIDEOJOC ES VA CREAR EN UN ANY I MIG

Iwatani va començar a treballar a l'empresa japonesa Namco el 1977. Tenia 22 anys, però va dirigir l'equip que va crear Pac-Man en un any i mig.

#2 EL TÍTOL ORIGINAL ERA PUCKMAN

El primer nom del joc, per al mercat japonès, era Puckman. Quan es va llançar al mercat nord-americà, va canviar a Pac-Man, per evitar que els usuaris canviessin la P per una F i convertissin el nom del personatge en una paraulota.

5 CURIOSTATS DE PAC-MAN QUE NO SABIES

#3 ELS FANTASMES TENEN NOM I PERSONALITAT PRÒPIA

El vermell s'anomena Shadow i s'encarrega de perseguir el protagonista del joc. El rosa, Speedy, li para trapes: es col·loca en llocs estratègics per ajudar el seu company Shadow a atrapar en Pac-Man. El fantasma blau s'anomena Bashful i només persegueix en Pac-Man quan hi ha en Shadow a prop. El taronja, que s'anomena Pokey, es mou de manera totalment aleatòria.

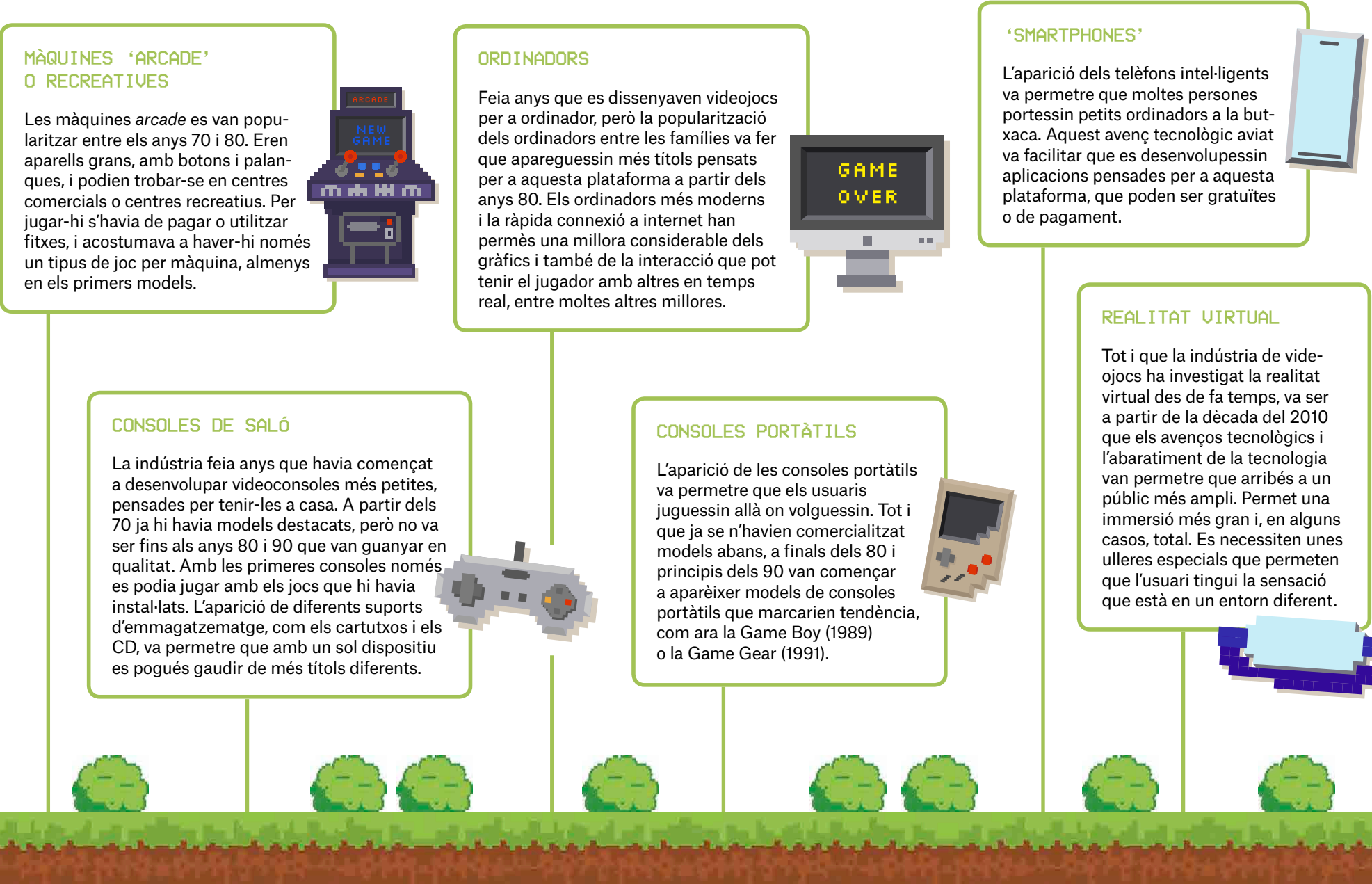
#4 EN PAC-MAN TÉ FAMÍLIA

En algunes de les reedicions del joc o les sèries i pel·lícules on ha aparegut, s'ha vist com en Pac-Man tenia dona i dos fills, i fins i tot tiets i sogres.

#5 EL PERSONATGE ESTÀ INSPIRAT EN UNA PIZZA

El creador de Pac-Man ha explicat en diverses entrevistes que la forma del seu personatge mític s'inspira en una pizza a mig menjar.

COM HAN EVOLUCIONAT LES CONSOLES?



CINC JOCS QUE HAN SOBREVISCUT AL PAS DEL TEMPS

TETRIS

Videojoc de tipus trencaclosques. Es va publicar el 1984 i està inspirat en un joc tradicional a Rússia anomenat Pentaminó.

SUPER MARIO

El personatge del lam-pista Mario és un dels més populars de tots els temps. De fet, és un dels més coneguts de l'empresa japonesa Nintendo.

THE LEGEND OF ZELDA

Saga d'aventures en la qual el jugador es converteix en Link i ha de salvar la princesa Zelda del regne d'Hyrule.

DOOM

Una franquícia de videojocs d'acció en primera persona, en el qual el personatge principal s'ha d'obrir camí amb una arma.

MINECRAFT

El joc permet recrear entorns diversos construint estructures a partir d'uns blocs en 3D i de l'obtenció de diversos recursos.

Megacentrals eòliques que alarmen el territori

Amb l'arribada del nou decret llei d'energies renovables, la zona de la Baixa Segarra ha rebut un gran nombre de propostes de construcció d'aerogeneradors que poden posar en perill un territori molt afectat pel despoblament

Jordi Sans
BARCELONA

Transitant per les carreteres catalanes es poden veure grups de molins que giren seguint el ritme del vent. El confinament pel coronavirus no permet a molta gent circular per aquestes mateixes carreteres, però aquests molins, els aerogeneradors eòlics, segueixen girant i en alguns casos potser duen fins a les cases l'energia elèctrica necessària per poder comunicar-se amb la família i els amics o per poder fer la feina que abans es feia a les escoles o a les oficines. Amb la *nova normalitat* provocada per la Covid-19, els índexs de consum elèctric han crescut i a la vegada han quedat en un segon terme esdeveniments i mesures sense relació amb l'àmbit sanitari.

A finals de la setmana del 9 de març, la mateixa en què el president de la Generalitat, Quim Torra, va ordenar per primera vegada el confinament de la població catalana a causa dels efectes provocats pel coronavirus, un grup de veïns de diversos municipis de la Conca de Barberà i la Segarra –territori denominat històricament com a Baixa Segarra– començaven a unir forces per donar múscul a la Plataforma d'Afectades per la Concentració Eòlica (PACA), que havia nascut poques setmanes abans. Aquesta iniciativa arribava després de l'aprovació a principis del 2020 del Decret llei 16/2019, del 26 de novembre, “de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables”. No s'ha pogut fer cap més reunió presencial, però els contactes per organitzar el rebuig a la normativa continua. Des del primer moment, entitats ecologistes i ambientalistas ja van manifestar que el nou text suposava un retrocés respecte al



Els molins del parc eòlic de la serra del Tallat, entre la Conca de Barberà i l'Urgell.

decret llei anterior, de l'any 2002, ja que oblidava aspectes relacionats amb la protecció del medi natural i del paisatge i restringia la capacitat de negociació per part dels Ajuntaments que rebien una oferta per ubicar aerogeneradors o plaques solars al seu terme municipal.

Nous projectes

Precisament, a partir de l'aprovació del decret llei van començar aparèixer nous projectes d'estacions d'aerogeneradors –alguns dels quals descartats per la legislació anterior–, cosa que va encendre les alarmes en diverses comarques catalanes. Amb les noves propostes, la Conca de Barberà, la Segarra i també la Ribera d'Ebre s'afegien a l'experiència de la Terra Alta, i la gran majoria dels projectes construïts o previstos se seguien escampant per la zona sud del país. Avui dia, de fet, el 25% de l'energia que produeixen aquests aparells gràcies a la força del vent es concentra únicament a la Terra Alta, un dels territoris amb menys densitat de població i que està patint més els efectes de la despoblació. Les poblacions escollides per les empreses en aquesta nova remesa de projectes compleixen unes característiques semblants: poca població i molt de territori sense urbanitzar. L'alcalde de Senan, Carme Ferrer, apunta que “les empreses van a bus-

car zones on saben que no tindran resistència per desenvolupar els seus projectes”.

El consens entre els alcaldes de les zones afectades no és total, però la majoria mostren una oposició frontal als nous projectes, que va en concordança amb els posicionaments de la PACA. Joan Juncà, alcalde de la Torre de l'Espanyol i president de l'Associació de Municipis Eòlics de Catalunya (AMEC), comenta que “és evident que cal anar cap a les energies renovables, però amb un ordre establert i sobretot amb un consens amb els territoris afectats, una cosa que no garanteix aquest decret”. Les diverses veus consultades coincideixen que la nova legislació regula qüestions relacionades amb la naturalesa urbanística, ambiental i industrial dels projectes, però ho fa de manera laxa i subjectiva, cosa que posa en perill els espais naturals.

Les 'zones vermelles'

El geògraf Sergi Saladié recalca que el decret llei no estableix un pla territorial concret, de manera que es pot instal·lar una central eòlica “a qualsevol lloc excepte en espais naturals de protecció especial (ENPE) i espais d'interès natural (EIN) que tinguin menys de 1.000 hectàrees”. Considera que aquesta mesura suposa un pas enrere respecte al marc anterior, perquè el document aprovat durant l'última



Logo de la Plataforma d'Afectades per la Concentració d'Aerogeneradors (PACA), creada després de l'aprovació del decret llei de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables.



La plataforma d'afectats pels aerogeneradors lamenta que no es valori la pluralitat del territori

Entre els alcaldes no hi ha un consens total, però la majoria mostra oposició als nous plans

A Catalunya tan sols un 7,3% de l'energia elèctrica prové de fonts renovables

vern que, “fent aquestes polítiques, sembla que vulgui que *Comarques* siguem productors d'energia i acollidors d'abocadors i que la gent se'n vagi a viure a les grans ciutats.

L'activista i exmembre de l'equip de govern de Santa Coloma de Queralt Pilar Calçada també troba imperfeccions en les mesures proposades i defensa que existeixen altres models diferents de l'actual que possibiliten més “transparència i participació”, a la vegada que donen espai a l'equitat entre els diversos territoris que estan governats per una mateixa Administració. Subratlla que les grans multinacionals són propietàries de la majoria d'aerogeneradors i controlen una gran proporció de les operacions, cosa que deixa poc espai per negociar als municipis. De fet, segons dades de la patronal energètica, el 65% de la potència eòlica es troba en mans de sis empreses. Cinc de les sis companyies són les cinc sòcies de l'Asociación de Empresas de Energía Eléctrica (Aelec) –EDP, Endesa, Iberdrola, Naturgy i Viesgo– i tanca el grup

Acciona, empori pertanyent a l'Ibex-35 juntament amb la majoria de les anteriors.

Així mateix, cal tenir en compte que tan sols un 7,3% de l'energia elèctrica a Catalunya prové de fonts renovables i que la legislació dificulta que aquest percentatge augmenti potenciant formes d'autoconsum dels particulars. Tot i això, municipis com el de Senan, entre altres de la zona, des del 2006 produeix energia i la ven a la companyia. La seva alcaldessa explica que compten amb una estructura de plaques solars que dona energia a les dependències municipals i als serveis del poble, i manté que, en breu, es desconnectaran de la xarxa elèctrica.

A més, insisteixen en el fet que, sovint, les grans empreses tot i apostar per l'energia renovable generen grans focus de contaminació. Tal com recull un informe de l'Observatori de la Sostenibilitat, les cinc companyies que conformen l'Aelec també formen part de les deu empreses que el 2019 van contribuir més a l'escalfament global a Espanya, ja que van generar més de 75 milions de tones de diòxid de carboni (CO₂). Endesa ocupa el primer lloc, amb prop del 10% de les emissions; Naturgy i EDP s'enfilen fins al tercer i el quart lloc, respectivament; i Viesgo i Iberdrola són a la setena i vuitena posició.

Els alcaldes i veïns consultats afirmen que estan a favor de l'energia renovable, però assenyalen que cal trobar una posició que respecti la natura i els municipis petits. Juncà lamenta que, tot i ser “un bon moment per canviar de model i apostar per l'energia de quilòmetre 0”, sembla que “passarem de cremar combustibles fòssils a renovables, però el mercat el seguiran dominant les mateixes empreses”. I posa de manifest que el decret llei actual ha d'anar acompanyat d'una Llei de Transició Ecològica –que encara es troba en fase de preparació–. Si no és així, “és com començar a construir la casa per la teulada”, rebla.



La Covid-19 congela l'organització

Els moviments en defensa del territori i la natura no són cap excepció, i també han vist afectades per complet les activitats que havien de dur a terme aquestes setmanes en què l'estat d'alarma i les altres conseqüències derivades del coronavirus estan obligant la població a quedar-se a casa i han prohibit en gran part els contactes amb altres persones. Durant els primers dies de confinament, a Terrassa s'havien de celebrar unes jornades organitzades per l'Associació de Municipis per l'Energia Pública (AMEP) per presentar una proposta i començar a teixir aliances entre diversos territoris catalans. Per la seva banda, la Plataforma d'Afectades per la Concentració d'Aerogeneradors (PACA) també tenia previst iniciar un període de contactes amb altres iniciatives. En el terreny institucional, els ajuntaments de la Baixa Segarra havien decidit establir trobades amb els diversos departaments del Govern que formen part de la Ponència d'Energies Renovables –organisme de nova creació que dona el vistiplau a les propostes d'instal·lació de parcs eòlics i fotovoltaics– per mirar de trobar punts en comú i requerir informació diversa. Malgrat que es continua treballant telemàticament, algunes de les activitats que s'havien de portar a terme ara han quedat aturades.

legislatura de Jordi Pujol establia com a zones vermelles totes aquelles incloses en el Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN). En l'actualitat, moltes d'aquestes zones ja no es troben restringides, ja que superen el miler d'hectàrees.

Trencar la frontera invisible

Aquesta nova etapa –marcada per la necessitat imperiosa de transitar cap a un model energètic més ecològic i de complir amb els objectius marcats per la Unió Europea per al 2030 del 32% de l'energia provinent de fonts renovables– ha de comportar canvis majúsculs arreu del país, però els municipis de la demarcació de Tarragona alerten que cal reconduir la manera d'actuar. Astrid van Ginkel, portaveu de la Plataforma d'Afectades per la Concentració d'Aerogeneradors es mostra “molt preocupada” davant la nova tendència i ho associa, en part, amb la falta de visió global de l'Executiu català. Van Ginkel considera que la presa de decisions no té en compte la pluralitat del territori i que es fa “des d'un despatx de Barcelona”, sense involucrar-hi veus locals o compromeses amb la defensa del medi ambient. Igualment opina que, “si el territori no hi està d'acord, s'hauria de poder arribar a consensos i acordar un repartiment equitatiu dels projectes”. En la mateixa línia parla Juncà quan etziba al Go-



Molí del parc de la serra de Montargull, entre la Segarra i la Conca de Barberà.

Contingut patrocinat

La Generalitat convoca ajuts per al lloguer a famílies amb dificultats econòmiques per la Covid-19

Alguns dels requisits són estar a l'atur, haver patit un ERTO o una retallada de sou pel coronavirus, o tenir un topall de renda familiar i un lloguer no superior a 900 euros

La Generalitat de Catalunya, a través de la Secretaria d'Hàbitat Urbà i Territori, ha convocat una línia d'ajuts al lloguer de l'habitatge habitual de 14,5 milions d'euros.

La subvenció, que es pot sol·licitar des del 15 de maig, s'adreça a famílies arrendatàries que es trobin en situació d'atur, Expedient Temporal de Regulació d'Ocupació (ERTO), o que hagin vist reduïda la seva jornada de treball de manera que els suposi una pèrdua d'ingressos. L'ajut que es concedirà serà directe i s'haurà de destinar o bé a pagar la quota mensual del lloguer o bé a cancel·lar els microcrèdits que la família hagi demanat. Cal recordar que els microcrèdits de l'Institut de Crèdit Oficial (ICO) són uns ajuts transitoris de finançament oberts per l'Estat també en el marc de les mesures per fer front a les conseqüències econòmiques del coronavirus.

L'ajut que ara convoca la Generalitat es pot concedir per un màxim de sis mensualitats de la renda de lloguer, des de l'abril al setembre de l'any 2020, i per un import màxim mensual que varia segons la ubicació de l'habitatge. Així, a Barcelona ciutat

i la seva demarcació és de 750 euros; de 500 euros a les demarcacions de Girona i Tarragona; de 450 euros per a la demarcació de Lleida; i de 350 euros per a les Terres de l'Ebre. En cas de compatibilitzar aquest ajut amb altres, l'import total de l'ajut no pot superar la renda de lloguer pactada en el contracte d'arrendament.

Tractant-se d'ajuts finalistes, es concediran per ordre d'entrada de les sol·licituds al registre corresponent, acompanyades de la documentació completa, fins a exhaurir el pressupost.

DESPESES IGUALS O SUPERIORS AL 35% DELS INGRESSOS

Per accedir a aquests ajuts cal que la persona sol·licitant sigui titular d'un contracte de lloguer, que l'habitatge constitueixi el seu domicili habitual i que, a causa de la Covid-19, es trobi en una situació sobrevinguda de vulnerabilitat econòmica que pugui acreditar.

Quant als ingressos, els requisits per rebre aquesta subvenció són que el conjunt dels ingressos dels membres de la unitat familiar, en el mes anterior a la sol·licitud de l'ajut, no siguin superiors a 1.613,52 euros mensuals.



El conseller de Territori i Sostenibilitat, Damià Calvet, durant el lliurament a Sabadell de pisos construïts per l'Incasòl i finançats per l'Agència de l'Habitatge de Catalunya.



Una promoció d'habitatges de la Generalitat de Catalunya a Molins de Rei.

No obstant això, aquest topall d'ingressos màxims s'amplia a 2.151,36 euros mensuals quan la unitat familiar tingui a càrrec algun membre amb un cert nivell de discapacitat intel·lectual, sensorial o física reconeguda o amb una malaltia greu que l'incapaci per treballar. I també s'amplia si és la persona deutora principal qui pateix aquesta discapacitat (2.689,20 euros mensuals). Finalment, també s'eleva el topall per a cada fill a càrrec i en un import diferent en funció de si es tracta d'una família monoparental o no.

A més dels requisits econòmics de la unitat familiar, cal que la renda de lloguer, més les despeses i subministraments bàsics de l'habitatge –llum, gas, gasoil per a la calefacció, aigua, telefonia i quota de la comunitat– igualin o superin el 35% dels ingressos nets de la unitat familiar.

També cal que l'import mensual del lloguer sigui com a màxim de 900 euros –inclosos la renda, els seus endarreriments, l'impost de béns immobles (IBI), la taxa per al servei de recollida d'escombraries i els imports corresponents a la repercussió de les obres de millora.

La partida forma part de la línia específica d'ajudes de l'Estat al pagament del llo-

guer davant l'emergència de la Covid-19, que ha dotat Catalunya d'una partida extraordinària de més de 14 milions d'euros que el Govern convoca i gestiona.

PRESENTACIÓ TELEMÀTICA I ATENCIÓ TELEFÒNICA

Les persones interessades poden sol·licitar l'ajut fins al 30 de setembre del 2020 preferentment a través de mitjans electrònics i consultar tota la informació sobre aquest ajut al web de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya (agenciahabitatge.gencat.cat).

També s'ha posat en funcionament un número d'atenció telefònica específic (900 922 841) per atendre les persones interessades a optar aquest ajut i assessorar-les perquè tinguin les màximes facilitats per poder fer el tràmit telemàticament, sobretot tenint en compte que els ajuts s'atorgaran per ordre d'entrada fins a exhaurir el pressupost. L'atenció telefònica serà de 9 a 14 hores. En el cas que al municipi de residència o al consell comarcal corresponent hi hagi una Oficina Local d'Habitatge que gestioni els ajuts, es facilitarà el seu número de telèfon i la informació sobre una possible atenció presencial quan es truqui al 900 922 841.

¿Quién controla las farmacéuticas españolas?

La búsqueda de un remedio para el coronavirus engorda las expectativas de unas empresas que cotizan en bolsa y que ganaron en 2019 casi mil millones de euros. Buena parte de estas compañías están en manos de grandes fortunas y fondos de inversión

Vicente Clavero
MADRID

La industria farmacéutica española tiene nueve representantes en la bolsa: Grifols, Almirall, Faes Farma, Pharma Mar, Rovi, Reig Jofre, Prim, Orizon y Biosearch. Buena parte de estas sociedades están en manos de familias muy adineradas, con una larga trayectoria en el sector y a menudo de origen catalán, aunque solo tres —Grifols, Almirall i Reig Jofre— mantienen su sede social en Catalunya.

Se trata de los Grifols, los Gallardo, los Reig Jofre, que han forjado sus fortunas a la sombra de un negocio de miles de millones de euros anuales, volcado ahora en la búsqueda de un remedio para el coronavirus que promete dar mucho dinero. Sin embargo, a las empresas farmacéuticas cotizadas se han ido acercando en los últimos

años inversores de todo tipo, algunos muy conocidos, fuera y dentro de España.

Es el caso del controvertido fondo estadounidense Blackrock, del noruego Norges Bank o de una de las mujeres más ricas del país, Sandra Ortega Mera, hija mayor del fundador de Inditex. Junto con los pequeños ahorradores, constituyen la base accionarial de esas nueve compañías, que solo en 2019 ganaron casi mil millones de euros.

Grifols. Líder mundial en medicina transfusional. Es la más grande de las nueve farmacéuticas presentes en la bolsa española y pertenece al Ibex. A 31 de diciembre de 2019, tenía un valor de mercado superior a los 13.393 millones de euros. Ese año ingresó 5.098,7 millones y ganó 648,6. Está controlada por la familia Grifols, a la que pertenecen el presidente, Víctor Grifols Roura, y el consejero delegado, Víctor Grifols Deu. Entre sus accionistas significativos figura también el fondo estadounidense Blackrock.

Almirall. Especializada en dermatología médica y esclerosis múltiple. Cerró el último ejercicio con 697,8 millones de euros de facturación y con un beneficio después de impuestos de 191,5 millones. La mayoría de su capital (59,7%) se encuentra en manos de la familia Gallardo, a través de las sociedades Plafín y Landon. El presidente es Jorge Gallardo Ballart, que junto con su hermano Antonio acumula una de las mayores fortunas de España. La compañía valía en bolsa 2.555,5 millones al cierre del año pasado.

Faes Farma. En su cartera figuran antihistamínicos, antihipertensivos y analgésicos de gran éxito. Tiene un 96,6% del capital en el mercado, siendo su principal accionista el banco central de Noruega (Norges Bank), administrador de uno de los mayores fondos soberanos del mundo, que gestiona las pensiones públicas del país. En 2019, Faes Farma tuvo un volumen de negocio de 236,4 millones de euros y unas ganancias de 59,6 millones. Su valor bursátil era de 1.390,7 millones a 31 de diciembre. La preside Mariano Ucar Angulo.

Rovi. Produce una heparina de bajo peso molecular para el tratamiento de la trombosis venosa y de la embolia pulmonar. Está controlada por la familia López-Belmonte, que acumula el 63,1% del capital del laboratorio y cuatro de los siete puestos del consejo. A ella pertenecen el presidente, Juan López-Belmonte López; los dos vicepresidentes, Iván Jorge y Javier López-Belmonte Encina; y el consejero delegado, Juan López-Belmonte Encina. Rovi facturó el año pasado 379,2 millones de euros y ganó 25,5 millones. A 31 de diciembre valía 1.368,1 millones de euros.

Pharma Mar. Está centrada en el desarrollo de fármacos de origen marino contra el cáncer y el Alzheimer. La mayoría del capital (78,6%) se encuentra en bolsa. Sus accionistas más significativos son el presi-

dente, José María Fernández-Sousa Faro, que controla el 11,1% junto con su mujer, Monserrat Andrade Detrell, y Sandra Ortega Mera, con un 5%. Cerró el último ejercicio con un valor de mercado de 794,8 millones de euros, tras ingresar 70,3 millones, que le proporcionaron un beneficio de 17,7.

Reig Jofre. Fabrica inyectables estériles y liofilizados y antibióticos derivados de la penicilina, entre otros productos. En 2019, tuvo un volumen de negocio de 148,3 millones de euros y su beneficio se situó en 2,8 millones. Está controlada por la familia Reig Jofre, con un 62,7% del capital. Su valor de mercado rondaba los 192 millones de euros a finales del año pasado. Preside la compañía Isabel Reig López.

Las farmacéuticas buscan un remedio para el coronavirus que promete mucho dinero

La industria ha atraído también a inversores como Blackrock o el Norges Bank

Prim. Suministradora de equipamiento médico y tecnología sanitaria. Su capitalización a 31 de diciembre era de 198,6 millones de euros. En 2018 —último dato disponible en la Comisión Nacional del Mercado de Valores— facturó 125,7 millones y ganó 15. El accionista más destacado de la compañía, con el 19,8% del capital, es José Ignacio Comenge, uno de los hombres más ricos de España, con intereses en Coca-Cola Europa, Ebro Foods y Ence. Al frente de Prim está Andrés Estaire Álvarez.

Oryzon. Biofarmacéutica de fase clínica, tiene programas de descubrimiento de fármacos destinados a la lucha contra el cáncer y las enfermedades neurodegenerativas. La preside su fundador, Carlos Manuel Buesa Arjol, que controla el 21,5% del capital. En 2019 sus ingresos sumaron 10,3 millones de euros y perdió 3,7 millones. A finales de ese año su valor bursátil era de 127,3 millones de euros.

Biosearch. Los principales productos que comercializa son extractos, probióticos y aceite Omega-3. Su accionista de referencia, con el 29,5%, es el grupo lácteo francés Lactalis, uno de cuyos hombres de confianza en España, Ignacio Elola Zaragüeta, preside la farmacéutica. También cuenta con una participación significativa en ella Pescaderías Coruñesas (10%). El resto del capital está en bolsa. Bioserch valía 60,7 millones de euros a 31 de diciembre. En 2019 facturó 22,8 millones y ganó 0,6.



Estantes con medicamentos en la farmacia de un hospital.

REUTERS

El 'escudo social' dispara el negocio de la banca

Los avales del ICO y la necesidad de liquidez del tejido productivo y comercial llevan a las entidades financieras a prestar en un mes y medio 80.000 millones a empresas y autónomos

Eduardo Bayona
ZARAGOZA

La respuesta pública al coronavirus está teniendo efectos secundarios tonificantes para la banca española, que está prestando dinero como nunca ante la necesidad de liquidez que el parón de la actividad económica ha desatado en el tejido productivo y comercial del país: según datos de las entidades financieras y del Ministerio de Asuntos Económicos, el volumen de créditos concedidos en un mes y medio ronda los 80.000 millones de euros, cuando lo habitual es que no supere los 30.000 millones en un mes. Casi la mitad cuenta con el aval del Instituto de Crédito Oficial (ICO).

Los préstamos se disparan

Según datos del Banco de España, los préstamos a empresas por valor superior al millón de euros se duplicaron de febrero a marzo –de 10.609 a 20.655– y los de 250.000 al millón estuvieron cerca de hacerlo al pasar de 2.868 a 4.110.

Los créditos concedidos en el mes de marzo se elevan por encima de los 22.000,

una estimación previa a la activación de los avales del ICO y que no incluye los 11.805 préstamos de hasta 250.000 euros, los más habituales en las microempresas, las pymes –pequeñas y medianas empresas– y los autónomos, que crecieron un 16%.

Diferentes líneas

Esa desconocida demanda de dinero tiene dos ámbitos diferenciados: las líneas de avales del ICO, que del 6 de abril al 3 de mayo movilizaron más de 36.000 millones de euros, principalmente entre autónomos y pymes, y la actividad comercial habitual de las propias entidades, más utilizada por las grandes empresas para dotarse de liquidez. Esos casi 36.200 millones tienen el apoyo de más de 27.500 avales públicos de los 64.500 que ha movilizado el Estado en su programa de 100.000 millones aprobado el 17 de marzo y activado el 6 de abril.

La tercera línea, de 24.500 millones, se divide en 10.000 millones para grandes empresas, otros 10.000 para pymes y autónomos, 4.000 para sociedades del Mercado Alternativo de Renta Fija (MARF) y 500 para las sociedades de garantía recíproca de las comunidades autónomas.

Llama la atención la desigualdad que se está dando entre las dos líneas principales de avales y la decisión de activar nuevos tramos con la misma cadencia para ambas. Según datos de Asuntos Económicos, el tercer doble paquete de 10.000 millones va a estar disponible cuando, en realidad, la banca está más cerca de agotar el segundo de los dirigidos a pymes y autónomos que el primero destinado a las grandes empresas –las que facturan más de seis millones al año–. Y, mientras tanto, las entidades financieras acumulan peticiones pendientes por varios miles de millones de euros de profesionales y sociedades de menor tamaño.

Banc Sabadell “prevé agotar totalmente la segunda y la tercera línea de liquidez”, ya que ahora tiene 61.036 operaciones en



Una de las puertas de acceso de la sede del ICO, en el paseo del Prado de Madrid.

Los avales del ICO movilizaron más de 36.000 millones del 6 de abril al 3 de mayo

De febrero a marzo, los préstamos a empresas por valor superior a un millón se duplicaron

curso por 7.887 millones de euros tras haber agotado el primer tramo de línea ICO, en el que su cupo era de 2.125 millones. A Bankinter, por su parte, le fueron asignados 1.024 millones en avales en el primer tramo y 1.236 en el segundo. Sin embargo, explicaron fuentes de la entidad, han recibido hasta el 30 de abril 18.000 solicitudes por un valor de 4.000 millones, de las que han cerrado 9.200 por valor de 2.100. “Hemos agotado el primer tramo de avales, y el segundo prácticamente”, anotaron.

Crédito más allá del ICO

El volumen de contratación de créditos y el peso de los avales del ICO está siendo muy distinto en las entidades. En el caso del Santander y CaixaBank, las primeras entidades españolas por su negocio global y local, res-

pectivamente, está siendo más intensa la colocación de créditos avalados por los propios clientes que por el ICO, según informan ambos a la Comisión Nacional del Mercado de Valores. Así, Santander ha cerrado 60.000 operaciones avaladas por el ICO de 2.600 millones para grandes empresas y 7.000 para pymes y autónomos, mientras ha atado otras 176.000 por 12.000 millones al margen de esa vía. CaixaBank, por su parte, había recibido hasta el 28 de abril 128.700 solicitudes de créditos para avalar por el ICO por valor de 11.140 millones, de los que ya han llegado a los solicitantes 3.700, mientras que entre el 16 de marzo y el 23 de abril “se ha aprobado la concesión, fuera de estos avales, de unos 14.000 millones de euros de crédito a empresas”.

La demanda de liquidez a través de créditos, ya sean con aval público o sin él, se ha disparado y afecta también a grandes empresas. La cadena hotelera NH ha cerrado un crédito sindicado de 175 millones de euros afianzado por el ICO mientras negocia otros dos que suman 75, informa Reuters, mientras que la empresa pública Aena ha añadido otros 851–350 de ellos con aval estatal– a los 1.075 que contrató el 1 de abril. La inmobiliaria Colonial ha sumado una línea de 200 a las que ya gestionaba por 1.900, en ambos casos sin afianzamiento del Estado.

Puede ver la [versión ampliada](#) en Público.

Un 'cortafuegos' contra el coronavirus

El Ministerio de Sanidad presentó la semana pasada los resultados de la primera fase de los test serológicos de la Covid-19

Alberto Sicilia
MADRID

✓ ¿Qué son los test serológicos?

Los test serológicos son test para detectar si la persona ha desarrollado anticuerpos ante un virus. Podríamos llamarlos *test de anticuerpos*. No tienen nada que ver con los test PCR que se utilizan para detectar si alguien tiene el virus en su cuerpo.

Antes de explicar cómo funcionan los tests de anticuerpos, tenemos que entender el mecanismo que usa nuestro organismo para detectar y eliminar las cosas externas: por ejemplo, el coronavirus. Ese mecanismo se llama *sistema inmunitario*.

El sistema inmunitario de los humanos es extraordinariamente complejo y está

compuesto por diferentes órganos y componentes. Un componente fundamental son los llamados *anticuerpos*, que se *enganchan* al virus señalándolo y preparando su eliminación. Los anticuerpos son una especie de *cerraduras hechas a medida* de la *llave* que identifica a cada virus. Cada virus es una *llave* diferente.

El cuerpo humano debe desarrollar esos anticuerpos. Los hay de dos tipos: la *inmuglobina M (IgM)* –que se empieza a detectar alrededor de 10 días tras los primeros síntomas y que dura poco tiempo en el organismo–; y la *inmuglobina G (IgG)* –que se empieza a detectar alrededor de 15 días tras los primeros síntomas y que dura más tiempo en el cuerpo–. Este último anticuerpo, la IgG, es el que se mide mediante los test serológicos.

✓ ¿Si tengo anticuerpos significa que soy inmune para siempre ante el coronavirus?

No. La inmunidad se va perdiendo con el tiempo. Todavía no sabemos cuánto dura para el nuevo coronavirus.

Para el virus más parecido que conocemos –el SARS-CoV-1–, la inmunidad sólo dura dos años. A partir del tercero puedes volver a infectarte de nuevo.

✓ ¿Qué significa que el 5% de la población tenga anticuerpos?

Significa que un 5% de la población ha pasado la enfermedad y, por tanto, ha desarrollado anticuerpos.

✓ Podemos sacar algunas conclusiones importantes:

1.- Estamos muy, muy lejos de la inmunidad de grupo.

Una enfermedad infecciosa se transmite de una persona a otra. Pero alguien que tenga el virus no puede transmitírselo a quien ya tiene inmunidad. De esta manera, las personas inmunes actúan como un *cortafuegos* de la epidemia.

Esto se entiende mejor con el gráfico adjunto, en el que los círculos blancos representan a las personas susceptibles de infectarse y los círculos grises son las personas inmunes al virus.

En la parte de arriba (A) se observa lo que ocurre cuando nadie en la población es inmune. (Una situación que hemos vivido con el nuevo coronavirus). En la parte de abajo (B), lo que pasa si tres cuartas partes de la población son inmunes. El número de transmisiones se desploma.

Para alcanzar la inmunidad de grupo con el nuevo coronavirus, necesitaríamos

que alrededor del 70% de la población hubiese pasado la enfermedad.

2.- En España, 2,3 millones de personas han pasado la enfermedad, pero solo se han detectado 220.000 casos positivos.

Puede que mucha gente haya pasado la enfermedad sin darse cuenta. O puede que no haya habido medios para hacer pruebas a todos los casos sospechosos.

3.- La tasa de mortalidad del virus está alrededor del 1,5%.

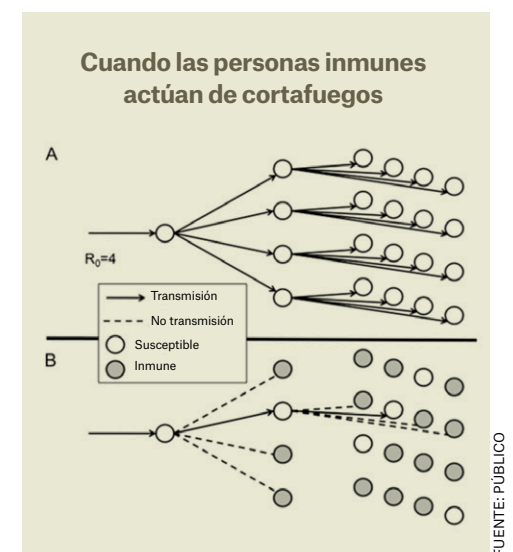
La cifra coincide con la que la OMS ya estimaba para China a finales de febrero.

4.- Con el 5% de la población infectada, el sistema ha estado a punto de colapsar.

Y, estando tan lejos de la inmunidad, tenemos que ser muy, muy cuidadosos con el *desconfinamiento*. En cualquier momento podemos tener otro brote.

5.- ¿Cuáles deben ser las prioridades?

Detectar lo más rápido posible cualquier nuevo caso: hacer muchos test, aislar a los positivos e identificar rápidamente a todos sus contactos.



TRINITY

COLLEGE LONDON

www.trinitycollege.com

elblogdetrinity.com

RECONEGUT
PER LES
UNI VERSI TATS
ESPANYOLES

Completa el teu CV amb el certificat d'anglès Trinity ISE:
l'examen que avalua a partir de l'ús real de la llengua.

EL MÓN DEL LLIBRE NECCESSITA UNA REVISIÓ

L'AUGMENT DEL COMERÇ ONLINE I LA NECESSITAT D'OPTIMITZAR ELS RECURSOS DIGITALS DE LES LLIBRERIES I LES EDITORIALS EVIDENCIEI QUE MANTENIR L'EQUILIBRI DE TOTA LA INDÚSTRIA ÉS FONAMENTAL PER SOBREVIVRE

Lidia Penelo
BARCELONA

Tenim les llibreries obertes, les editorials envien els catàlegs de les novetats i els autors s'han avesat a fer promocions online. Tot plegat fa el mateix efecte que produeix una bona crema d'arnica damunt d'un cop: la sensació calmant és indiscutible. Però quan la trompada ha estat forta, més que pomades el que cal és la revisió d'un traumatòleg, i això, salvant les distàncies, és una mica el que li passa al sector del llibre. De dilemes shakespearisans les editorials, llibreries i distribuïdors n'han viscut a grapat aquestes darreres setmanes. La situació ja no era bona, però el confinament va arribar just abans de la festa grossa del llibre, Sant Jordi. Davant la paràlisi provocada pel confinament, molts s'han endeutat i han demanat crèdits per mantenir el negoci en marxa, i d'altres ho han sabut trampejar i buscar noves maneres de fer les coses.

El coronavirus ha convertit en necessari el comerç electrònic tant per a llibreries com per a editorials. Vet aquí per què s'ha promogut la venda online i han nascut iniciatives com la de *llibriesobertes.cat* o l'*Adopta una llibreria*, impulsada per l'editorial Comanegra, un dels segells que ha sabut respondre més bé a la crisi de la Covid-19.



La primera setmana de confinament la venda de llibres va caure un 78% respecte a l'any anterior. La segona setmana, un 70%, i la tercera, un 62%.



La venda de llibres es reactiva a la llibreria La Carbonera, al Poble-sec de Barcelona.



“Aquest any anàvem com un tiro, anàvem molt i molt bé, i la primera setmana del confinament ens vam quedar noquejats i pensant com sortir-nos-en. Tenim un avantatge important: nosaltres ja fa anys vam preparar el sistema per treballar des de casa. Era evident que la situació anava per llarg i vam refer el catàleg de sortides, hem reduït les novetats de la tardor i hi ha coses que les hem passat al 2021. I ara ens hem reconvertit una mica en una agència de publicitat, i comencem a inventar coses com la campanya d'adoptar una llibreria o l'agència de viatges. Si no haguéssim fet res, estaríem al 15% de vendes respecte a l'any passat, però amb tot això ens hem situat a prop del 40%, cosa que ens ajuda a aguantar les circumstàncies”, explica Joan Sala, responsable de Comanegra.

Pujar al carro del comerç online

La primera setmana de confinament les vendes de llibres van caure un 78% en relació amb el mateix període de març del 2019; la segona, el 70%, i la tercera, el 62% —el descens en la caiguda s'explica per l'ar-

ribada del Sant Jordi virtual—. Patrici Tixis, president de la Cambra del Llibre i del Gremi d'Editors de Catalunya, observa que les llibreries encara no han recuperat la normalitat perquè les que superen els 400 metres no han pogut obrir, i confirma que els editors s'han adaptat refent els catàlegs i “practicant un exercici de reducció”.

Respecte a si cal prioritzar els recursos electrònics al sector del llibre, Patrici Tixis llança aquesta reflexió: “Abans del confinament, el 80% dels llibres es venien en un punt de venda físic; el llibre digital era el 5% de la venda en termes globals. Aquesta era la proporció. Durant el confinament, ha augmentat molt el comerç electrònic, però només s'ha venut el 30% del que s'hauria venut habitualment. Tenim una caiguda del 70%. Aquí hi ha una cosa molt evident: a nosaltres el que ens agrada és anar a comprar a la llibreria. L'experiència de compra física és molt important, i la llibreria és l'exemple més clar del que és una experiència de compra física”.

“A una llibreria hi vas perquè t'ofereixen la possibilitat de connectar amb l'au-



MIGUEL VELASCO ALMENDRAL



Mesures específiques per al sector del llibre

A través d'un qüestionari a la seva web, editors.cat recopila informació sobre la situació de les empreses de la cadena del llibre. L'enquesta vol avaluar la situació del sector i elaborar línies d'actuació davant la crisi per la Covid-19. Tot i que se seguirà desenvolupant, ja es dedueix que la situació de l'estat d'alarma està afectant molt greument tota l'activitat de la cadena del llibre, especialment a les llibreries. I encara que en línies generals s'està acudint als ERTA, a línies de crèdit ICO, etc., aquests instruments són insuficients i no s'ajusten a la realitat del sector, format per petites empreses. Per això, la Fedecali (Federació de Càmeres del Llibre) veu fonamental que s'adoptin mesures específiques.

tor, d'aprendre coses... Les llibreries són agents culturals! Ara hi haurà més comerç electrònic, sí, perquè ajuda. Però no perdem de vista que el gran guanyador és el llibre físic. Així que la situació és la que és, però trobo cert optimisme en l'enfortiment dels hàbits de lectura", afegeix Tixis.

Remar en la mateixa direcció

Per la seva banda, Joan Sala Torrent, que també és el vicepresident de l'Associació d'Editors en Llengua Catalana, té clar que l'engranatge del món del llibre està molt connectat: "Depenem molt els uns dels altres, hem d'intentar sortir-nos-en tots plegats, i hem de pensar molt bé què fem. Els distribuïdors han de prendre mesures palliatives per ajudar les llibreries, els editors hem d'aguantar econòmicament. El camp qui pugui no serveix, ni tampoc serveix quedar-se de braços plegats esperant que et salvin. Tots hem de remar i tothom ha de fer una reflexió de com s'ha encarat aquesta situació", rebla Sala.

Les llibreries petites van poder començar a aixecar la persiana a partir del dilluns

4 de maig amb cita prèvia, i malgrat que ja poden obrir lliurement n'hi ha que han decidit seguir amb el sistema, perquè els funciona i els permet garantir les mesures de seguretat. Una d'aquestes és La Carbonera, una llibreria del Poble-sec nascuda com un projecte cooperatiu que defensa la idea d'economia social i solidària.

"Tenim un entorn bestial que no ens ha deixat caure. Molta gent del barri, malgrat tenir feines precàries, ha pensat en nosal-

Tot i créixer la venda online, s'ha evidenciat la importància de la visita física a les llibreries

"No serveix ni el camp qui pugui ni quedar-se de braços plegats", sosté Joan Sala, de Comanegra

"Tenim un entorn bestial que no ens ha deixat caure", diu la Mar, de la llibreria La Carbonera

tres. També ens han ajudat molt plataformes com Llibreries Obertes i també Libelista, l'Amazon sostenible. A més, Libelista ens va augmentar el percentatge! I a través de la nostra web vam habilitar vals regal i comandes a través de mail. Però crec que, en general, a tot el petit comerç ens cal posar-nos al dia amb les tecnologies i les xarxes socials. Nosaltres vam fer una aposta des del primer moment, però crec que ens farà falta a tots, i per això necessitem ajudes de l'Administració pública. Estaria bé que ajudessin a fer pàgines web. Al final, les poques llibreries que tenen botiga online, la majoria la tenen gràcies a subvencions", sosté la Mar, una de les impulsores de la llibreria La Carbonera.

Previsions de futur

Les previsions econòmiques evidencien que el mercat del llibre patirà, sobretot al segon semestre de l'any. "Nosaltres cobrem a molts mesos vista respecte a quan traïem els llibres. Això ens ha agafat cobrant les vendes de Nadal, però a la tardor trobarem a faltar el que no hem fet per Sant Jordi i tindrem problemes de liquiditat. El que abans del 14 de març estava tocat, ja està tocat i enfonsat. Per tant, es necessiten ajudes de l'Administració, i l'Estat espanyol ha d'acceptar fons de rescat europeu; si no ens quedarem sense bona part del sector del llibre", argumenta amb fermesa Joan Sala.

OPINIÓ

Joan Carles Girbés

Director editorial de Som



Va com va (no com volem)

Si haguessin enquestat la gent del llibre per escollir el moment adequat per passar una pandèmia, cap ni un hauria votat per començar-la al març. Però, com cantava l'Ovidi, això "va com va", i el confinament ens va agafar, sense protecció, en l'època clau. El tancament de les llibreries va aturar en sec la maquinària santjordiana –llançament de grans novetats, reimpressions, activitats, presentacions...– i va encendre tots els llums d'alarma.

Campanyes de suport com Llibreries Obertes van contribuir a mitigar el colp, però el semestre més important en facturació ha pintat de vermell la paràlisi. Amb la represa de la normalitat anòmala emergeixen problemes de fons d'un sector atomitzat en excés, desunit, centrat en el volum de novetats i que fia bona part de la seua viabilitat i supervivència a una única data: el 23 d'abril, quan la tradició atreu els no lectors.

Superat el desconcert inicial, ens reactivem per al futur amb noves dates a l'horitzó: la Diada del Llibre, el 23 de juliol, i La Setmana, a principi del mes de setembre. Dues cites que han de servir per injectar il·lusió –i liquiditat– al món del llibre, que haurà d'aprofitar la crisi per enfortir-se en clau interna, unit en la diversitat.

Dels ‘Dilluns de merda’ al Maldà als ‘Divendres de l’Espai Avinyó’

TASTETS DE MÚSICS DES DE CASA, LES AVENTURES DE PINOTXO LLEGIDES EN VEU ALTA O EXPOSICIONS VIRTUALS ALS CENTRES CÍVICS COMPLETEN LES PROPOSTES D’OCI PER ALS PRÒXIMS DIES DE DESESCALADA

Judith Vives
BARCELONA

‘Dilluns de merda’ al Maldà

Sota el tema #Seguimapro, el Maldà de Barcelona ha posat en marxa una sèrie d’iniciatives online per pal·liar la situació d’emergència de les companyies i els professionals de les arts escèniques. Una d’aquestes propostes és la venda de CD digitals d’algunes les seves últimes produccions de més èxit amb Els Pirates i The Feliuettes: *Les feres de Shakespeare* i *Akelarre*. També han creat una sèrie de capítols teatrals que s’emeten cada dilluns en directe des del seu canal de YouTube. Cada episodi inclou una o diverses companyies que han passat per la sala, i permeten veure fragments d’espectacles així com altres materials que no s’haurien pogut veure al teatre. El cicle, batejat amb el nom de *Dilluns de merda*, començarà el 25 de maig vinent amb un capítol dedicat a Els Pirates Teatre, que inclourà fragments de molts dels seus espectacles i altres sorpreses per celebrar els 19 anys d’aquesta companyia.

Exposicions als centres cívics

Els centres cívics de Barcelona han començat a organitzar exposicions en línia per gaudir des de casa. És el cas de la Casa Elizalde, que juntament amb el professor de fotografia Ricard Badia ha muntat una mostra titulada *I d’aquí uns anys, què en recordaràs? La crisi de la COVID19 en imatges*. En aquesta selecció virtual es poden veure instantànies fetes durant el confinament. Per la seva banda, el Centre Cívic Trinitat Vella ha programat una mostra so-

bre la nevada de l’any 1962, juntament amb l’Associació per a la Recerca i la Divulgació de la Memòria Històrica de la Trinitat Vella. S’hi poden contemplar prop de mig centenar de fotografies del barri durant aquella nevada històrica.

Aventures de Pinotxo des de casa
Combel Editorial ha convocat més d’una vintena de veus –entre lectors, actors, traductors i il·lustradors– per portar a casa una versió en veu alta i per capítols de *Les aventures d’en Pinotxo*. La popular novel·la de Carlo Collodi, publicada a Itàlia el 1883, és un dels grans clàssics de la literatura i el llibre més traduït després de La Bíblia. Originàriament, com era força habitual a l’època, aquesta obra es va publicar per fascicles en un diari local. Això explica per què el llibre s’estructura en capítols breus i trepidants, que sempre acaben amb un punt d’emoció que fa esperar amb ganes el capítol següent. Ara, Combel Editorial ha decidit aprofitar la idea dels capítols per oferir en línia una versió íntegra d’aquesta obra mestra tan singular. Des de dilluns passat es pot escoltar un capítol de *Pinotxo* cada dia a la pàgina web de l’editorial o al seu canal de YouTube.

L’OBC i la Banda Municipal

Els auditoris i les sales de concerts estan tancats, però els músics continuen assajant i fent música confinats. I en el cas dels músics de l’Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya (OBC) i de la Banda Municipal de Barcelona han convertit casa seva en un escenari virtual des d’on ofereixen petits tastets musicals amb els seus instruments, que es poden veure a través de les xarxes socials de L’Auditori. Així, en aquests vídeos es pot veure un percussionista tocant al costat de la nevera, un clarinetista a la sala d’estar, o un altre músic fent sonar el trombó a la terrassa. Cada músic ha estat encarregat de triar el seu propi repertori. La iniciativa, que porta el nom de *Músics a casa*, permet conèixer els instrumentistes d’aquestes formacions i mantenir el contacte amb el públic.

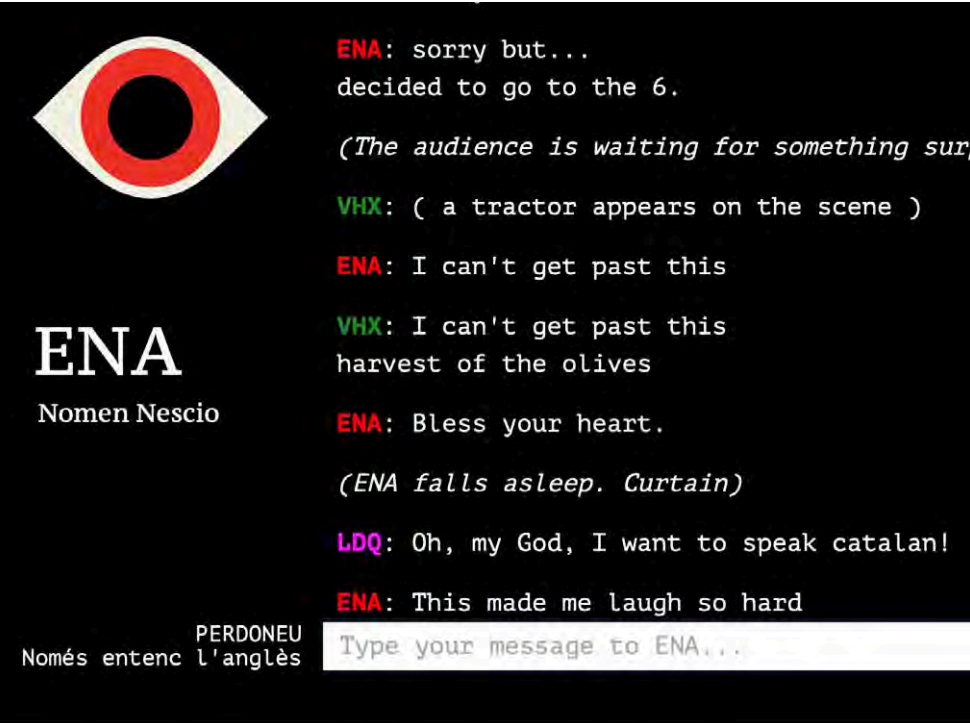
Curtmetratges de Belén Funes

Les sales de la Filmoteca de Catalunya també continuen tancades, però a través del seu canal de Youtube ofereixen diferents recursos per seguir gaudint del cinema des de casa. Entre les propostes que s’hi poden trobar hi ha el cicle de curtsmetratges #DiesCurts, on es poden veure

peces de realitzadors catalans. Fins al dia 27 de maig vinent es poden veure els curts *La inútil* i *Sara a la fuga*, dues peces dirigides per Belén Funes i que ja deixen intuir les inquietuds que aquesta cineasta acabaria plasmant en el seu primer i multipremiat llargmetratge, *La hija de un ladrón*.

Els divendres de l’Espai Avinyó

L’Espai Avinyó-Llengua i Cultura, un espai de diàleg i de trobada que impulsa reflexions sobre el que implica la diversitat cultural en tots els àmbits de la societat, ofereix aquests dies el cicle *Els divendres de l’Espai Avinyó*. Es tracta d’una sèrie de conferències a càrrec d’artistes dels àmbits de la música, la pintura i la dansa que ofereixen la seva particular mirada sobre el context actual. La propera xerrada té lloc aquest divendres 22 de maig, i va a càrrec de l’artista Montserrat Anguiano, especialitzada en *bodyart*. La seva conferència es pot seguir a les 19 hores en directe des del canal de Youtube de BCN Acció Intercultural. El divendres 29 serà el torn de parlar sobre *El vòguing: ball i resistència*, amb la col·laboració de l’artista Galaxia La Perla. En aquest cas es podrà seguir a les 19 hores des de l’Instagram live de @galaxialaperla.



Una captura del diàleg entre el ‘bot’ ENA i públic del Lliure.



Parlar amb l’ENA a la web del Lliure

Avorrits a casa? Una solució és entrar a la web del Teatre Lliure i donar conversa a l’ENA, un bot creat per Roger Bernat i el seu equip per a l’espectacle titulat *ENA (Nomen Nescio)*. Aquesta “intel·ligència artificial” ha après a parlar sense cap més propòsit que semblar humana. La proposta permet parlar amb ella en anglès a qualsevol hora del dia. De les converses que en sorgeixin, el creador i director Roger Bernat en vol fer la base d’un espectacle futur. L’experiència és gratuïta i es pot rebre una còpia dels diàlegs demanant-la per correu a taquilla@teatrelliure.com indicant el dia de la conversa.

L'esport infantil: més incògnites que concrecions

Després de l'aturada obligada per la crisi del coronavirus, clubs, escoles i campus esportius esperen instruccions precises per saber com podran reprendre l'activitat durant els mesos d'estiu

Cugat Comas
BARCELONA

De retruc de l'aturada per la Covid-19 s'ha parlat molt de la problemàtica dels esportistes i els seus clubs, tancats per l'estat d'alarma, així com de l'alteració en la rutina escolar de milers d'infants, amb formació a distància i noves fórmules de segregació. S'ha parlat dels menuts i de l'esport, però quasi no s'ha parlat atenció en l'esport infantil, una altra de les víctimes silencioses de la situació actual.

La pràctica esportiva per part dels escolars és molt més que una assignatura més en el seu horari lectiu. L'activitat forma part del programa de bons hàbits, fomenta la salut i prevé problemes com l'obesitat infantil, a més de ser una disciplina que fomenta valors únics, que no es poden treballar a través de cap plataforma de *streaming* ni en altres classes. "L'escola és el lloc on podem garantir l'accés universal a l'esport, i s'ha de seguir treballant amb aquesta perspectiva", explica el president de la Unió de Consells Esportius de Catalunya (UCEC), Jaume Domingo.

La UCEC és l'entitat que agrupa les seccions territorials en què s'organitzen bona

part dels esdeveniments i les competicions de l'esport no federat del país: des dels jocs escolars a nombrosos programes d'esport popular, com la dinamització de casals d'estiu, piscines i altres equipaments.

Amb la perspectiva dels pròxims mesos, incloent-hi l'inici del curs vinent, el dirigent de la UCEC assegura que volen "mesures específiques que garanteixin l'esport escolar en el context de la nova crisi que es generarà quan es pugui reprendre l'activitat". I afegeix: "Volem que tots els escolars tinguin accés al dret social de fer esport i que aquest accés es doni als mateixos centres escolars. Creiem que ha de ser a l'escola: és on són tots".

Un estiu del tot diferent

Amb menys d'un mes per acabar el curs, és evident que aquest no es podrà reprendre, però just després s'entrarà en un estiu que tots els actors asseguruen que serà diferent, condicionat per les fases de desconfinament o la prevalença del distanciament social. En aquest context, els responsables de centenars de campus i casals esportius del país es preparen per a una oferta d'oci esportiu adaptada a la nova realitat imposada per la pandèmia. "Sabem que serà diferent, però treballem per adaptar-nos a la nova realitat. Els nens porten molts mesos tancats i necessiten esport i un horitzó per al que serà la pròxima temporada", assegura Domingo.

Les inscripcions a molts d'aquests campus i casals ja estan obertes, i empreses del sector treballen a partir de documents de recomanacions sobre com readaptar la seva normalitat. Joan Borrell, responsable d'una empresa que gestiona tres casals diferents a Mataró amb més de 300 criatures, explica que, "del cert, no se sap com serà, però anem treballant per no perdre l'estiu". "De campus, n'hi haurà", manté.

El com no és tan clar. En una de les circulars sobre com orientar els campus post-Covid-19, s'esmenten una sèrie de re-



Les jugadores disputen una pilota durant un partit de bàsquet infantil.

Jaume Domingo: "Volem mesures que garanteixin l'esport escolar en el context de nova crisi"

"Els nens porten mesos tancats i necessiten un horitzó per al que serà la pròxima temporada"

Tot dependrà de la desescalada: perquè hi hagi campus i casals, caldrà estar en fase 3

comanacions, condicionades a la fase en què es trobi el territori en cada moment. Perquè hi hagi campus i casals, caldrà estar en fase 3. La proposta recull dividir la canalla en "grups de convivència" de 10 nens amb un monitor, una ràtio de la qual no es pot baixar. S'estableix dos metres de distància com a mesura permanent i quatre metres quadrats com a espai estàndard per

a cada noi o noia. Es recomanen activitats a l'aire lliure que evitin el contacte, fins i tot entre els membres del mateix grup.

Cada campus haurà de disposar de protocols propis avalats per la Generalitat de Catalunya i cada dia es revisarà l'estat físic dels monitors i la mainada, repassant que no hi hagi casos de símptomes i comprovant la temperatura de cadascú. L'avaluació mèdica haurà de ser documentada de manera permanent i estar a l'abast de qualsevol instància que vulgui comprovar-la.

El mateix document estableix que les entrades i sortides de les instal·lacions siguin escalonades, que els infants no comparteixin material o que les instal·lacions tancades es ventilin tres cops al dia. La desinfecció diària també és obligada. Cada iniciativa haurà de tenir el seu propi "responsable de seguretat i higiene" i el rentat de mans i l'ús de mascaretes serà obligat. És factible fer casals d'estiu complint tot això?

Si aquest decàleg de recomanacions s'acaba oficialitzant, al que es procedirà de facto és a barrar el pas a algunes disciplines esportives de més contacte, per a les quals caldrà esperar més mesos. Sigui com sigui, la incògnita és evident: quan es reprenquin les classes o els jocs escolars, quin mecanisme es trobarà perquè cap infant es quedi sense fer esport?



MIGUEL VELASCO ALMENDRAL

Laura Rodríguez “Serveis Socials no ha estat a l'altura”

Advocada laboralista, és una de les coordinadores de la Xarxa de Suport Mutu del barri de Sants, a Barcelona, organitzada per donar resposta a aquelles persones que no poden fer front a la crisi generada per la pandèmia

Queralt Castillo Cerezuela

Com us va començar a organitzar? Ja hi havia organització des del Grup d'Habitatge de Sants o Can Vies, però quan va començar la crisi sanitària es va notar una necessitat creixent. A partir de l'Assemblea de Barri, altres associacions ens hi vam unir. També hi ha hagut veïnes que s'hi han adherit.

Com funciona la xarxa d'aliments? De manera paral·lela a la Xarxa de Suport Mutu. Repartim aliments i productes de primera necessitat a 1.000 persones del barri.

D'on es treuen? De les donacions de veïnes. També de comerços que ens entreguen els romanents. I anem a buscar productes al banc central d'aliments de la Zona Franca.

Quin és el criteri de distribució? El repartiment es fa a partir de Can Vies, el Bloc La Bordeta, el Casal Independentista de Sants Jaume Compte i el Casal de Joves, en funció de les necessitats. Aquests espais han organitzat el repartiment.

Hi ha alguna particularitat en el repartiment? La xarxa no vol cobrir les mancances amb assistencialisme, per això demanem a les famílies que també siguin participants de la recerca d'aliments i dels repartiments. La filosofia és: tots ens nodrim de tots.

Hi ha hagut un increment de la demanda? Sí. En el cas d'Hostafrancs, la comunitat gitana, que es dedicava a la venda ambulanta, s'ha quedat sense ingressos. Hi ha moltes persones que es nodreixen de la xarxa: persones migrants que no tenen altres xarxes o persones que viuen d'una economia informal i que, per tant, no tenen dret a ajudes. Són les conseqüències de viure en la precarietat de l'economia submergida.

S'apropa una crisi. Com veieu el futur? Ens preocupa. La cronificació d'aquestes necessitats essencials no és assumible per a una xarxa veïnal, i no sabem quina serà la resposta de l'Administració. Es necessiten eines per empoderar les classes populars empobrides i, eventualment, que aquesta situació reverteixi en una protesta social.

L'Administració ha reaccionat lenta-ment? Sí, i de manera inexperta. No les treballadores, sí la institució. Serveis Socials no ha estat a l'altura i no s'ha comptat amb les persones que no figuren a les estadístiques. La prova és que l'Administració ha recorregut a les xarxes veïnals. A Sants tenim 1.000 persones menjant d'una xarxa informal, i un terç han estat enviades per l'Administració. És insostenible.

El sistema no funciona. El capitalisme té eines per anar trampejant en situacions de normalitat; això no vol dir que siguin bones. Quan hi ha una crisi, el sistema no està preparat per assumir-ne les conseqüències.

VEU COL·LECTIVA

Laura Rodríguez Murciano és advocada laboralista, militant d'Endavant i del Casal Independentista de Sants i una de les coordinadores de la Xarxa de suport mutu de Sants, “una iniciativa en què participen moltes persones”, diu defugint el protagonisme. D'ençà que va començar la crisi, participa en l'organització del repartiment d'aliments i productes de primera necessitat per als veïns i veïnes en situació de vulnerabilitat. Aquestes setmanes de confinament, xarxes veïnals com aquesta han proliferat als barris de Barcelona i el seu entorn.

Para quienes quieren leer lo que nadie más se atreve a publicar

más detalle en <https://re.publico.es/>

R
La **REPÚBLICA**
de **Público**